

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.
A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendőek.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tattak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A püspöki konferencia előtt.

A magyar főpapság hosszú kilencszázados multja alatt mindig tántoríthatlan tisztelője s védője volt nemcsak a magyar katolikus vallás, de a magyar állami lét törvényeinek is.

Aki a magyar főpapság politikai szereplésének kilenc évszázadra visszanyúló történetét majdan megírja, szakadatlan láncolatát fogja az egymásmellé fűzni ama magasztos példának, melyek megtanítanak arra, hogy mily nagy bölcsességgel, állampolitikai okossággal és lángoló hazaszeretettel tudták főpapjaink hosszú évszázadok viharai és válságai közben harmoniába hozni a vallás kultuszát az állam törvényeivel és létérdekeinek korszerű követelményeivel! Valóban, az európai kontinensen sehol nem találjuk oly sok és magasztos példáját a főpapság magas szellemű és jövőbe látó bölcsességének s honszeretetének, mint amennyit s amilyeneket a magyar főpapság története élénk tár.

A politikai s vallási harcok legádázabb tusái közt is, igen gyakran a lemondás fenséges erényét gyakorolva, látjuk a magyar főpapságot egész szellemi erejével küzdeni azért, hogy az állami törvények ad gloriám patriae érvényesülhessenek, még saját anyagi javaik némi kisebbedésével is.

A nagy ösök nagy utódai a próbaközhöz jutnak épen e napokban. E hó utolsó napján ül össze a magyar katolikus főpapság, Vaszary Kolos hercegprimással az élén, hogy tanácskozzék ama teendőkről, melyek az egyházpoltikai reformtörvények életbelépése alkalmából a katolikus egyházra nézve szükségesek; hogy közös főpásztori levelet bocssássanak-e ki, vagy pedig minden egyes főpap külön intézkedjék a saját tudása s elvi álláspontja alapján?

A magyar főpapság tiszteletre gerjesztő multjához méltóbbnak találnák az együttes körlevelet. Méltóbbnak és célszerűbbnek is, mert ezzel már eleve biztosítva volna a kath. klérus viselkedésében a harmonia.

Az értekezlet jelentőségére nézve irányadóul szolgálhat az, hogy annak vezérszemlémet Vaszary Kolos hercegprimás, Császska György kalocsai,

Samassa József egri érsek fogja megállapítani. Az ő szellemük lengi át azt a közös főpásztori körlevelet, melyet, ha általánosságban elfogadnak, pontonként fognak megvitatni s végleg megállapítani. Ha ily fenkölt szellemű egyházfejelmek érvényesítik vallási hivatásukkal egyaránt kötelező hazafias kötelemeiket: a főpásztori levél csak üdvös hatása lehet úgy a magyar katolikus egyházra, mint a magyar államra nézve.

Ha a püspökök külön bocsátanak ki pásztorleveleket, az egyetemleges fellépés sulya elvész s a különböző észjárású és eltérő elveket tartalmazó pásztorlevelek megjelenése esetleg oly káros idézhet, mint a divergáló erők. Sem jelentőségük, sem hatóerejük nem volna olyan intenzív.

Az egyházpoltikai reformtörvények életbelépését a püspöki konferencia nem befolyásolhatja. Az ellenzéki fellépés csak a főpapi kar nimbuszát szakgatja meg! A nemzet intelligenciája bizva-bizik a Vaszary, Császska, Samassa által képviselt triumvirátus államférfiúi bölcsességében, melynek üdvözítő jelszava a Pax!

E jelszóval üdvözöljük főpapjainkat és kívánunk az egyház, a haza és a nemzet jobbainak javára üdvös sikert munkálkodásuknak, mondván: Pax Domini sit semper Vobiscum!

Uj polgári kötelességek.

A belügyminiszter a következő körrendeletet küldte valamennyi törvényhatóságnak:

Az állami anyakönyvekről szóló 1894. évi XXXIII. t. c. a születések és halálesetek bejelentésében uj polgári kötelességet állapít meg, melynek elmulasztása büntetettik.

Hogy tehát erről a közkötelességről mindenki ideje korán tudomást vegyen, ezennel elrendelem, hogy a / alatt mellékelt hirdetésny kellő számban sokszorosítottván, a vármegye összes községeiben a község- (város)-házán, továbbá a vármegye valamennyi állami anyakönyvvezetőjének helyiségén kifüggesztessék, azonkívül az összes nagy és kis községekben ez évi október 1. napján megelőző öt vasárnapon, azaz szeptember 1., 8., 15., 22. és 29. napjain a községházánál az összegyűlt község előtt a községi előljáróság

által élő szóval is kihirdetessék és megmagyaráztassék. — Budapest, 1895. évi augusztus 20-án. Perczel, s. k.

Melléklet a 73.095. sz. rendelethez. Hirdetmény a születéseknek és haláleseteknek az állami anyakönyvvezetőnél való bejelentése tárgyában.

I. Bejelentési kötelezettség.

A születéseket és haláleseteket 1895. október 1-től kezdve az állami anyakönyvvezetőnél kell bejelenteni.

Minden születés és haláleset annál az állami anyakönyvvezetőnél jelentendő be, kinek kerületében előfordult. Vasuton, hajón történt születés és halálozás a kiszállítás, illetőleg a kiszállítás helyén illetékes anyakönyvvezetőnél jelentendő be.

Minden születés legkésőbb a születéstől számított egy hét alatt jelentendő be. Halva születettek, vagy szülés közben elhaltak legkésőbb a születést, illetőleg elhalálozást követő legközelebbi hétköznapon jelentendők be.

Minden haláleset legkésőbb a legközelebbi hétköznapon jelentendő be.

A születés bejelentésére fokozatosan az alábbi sorrend szerint kötelesek:

- a) a törvényes atya; b) a szülésnél közreműködött bába; c) a szülésnél segédkezett orvos; d) mindazok, akik a szülésnél jelen voltak; e) a kinek a lakásában a születés történt. Ezekon kívül a bejelentésre kötelezett; f) az anya, mihelyt erre már képes.

A haláleset bejelentésére fokozatosan kötelesek: 1. a családfő; 2. a családtagok; 3. az, kinek lakásában a haláleset történt; 4. a háztulajdonos, ha a házban lakik. A bejelentéskor a halottkém által kiállított halottvizsgálati bizonyítvány felmutatandó.

Ugy a születés, mint a haláleset bejelentésére a sorrendben utóbb nevezettek csak akkor kötelesek, ha megelőző kötelezett vagy nincs, vagy pedig a bejelentés megtételében akadályozva van. A bejelentés szóbeli és a bejelentésre kötelezett, vagy annak megbízásából más oly

A „BÁCSKA“ tárcája.

Almon.

*A holdvilágos éjszakán,
A zöld virány ólón
Baldog szerelmes ifjúként
Csendben pünetem én.*

*Főttem ott a csillagok
Suttognak cészen,
Tündér közleg, mosolyg felém
Bájlón, szerelmesen.*

*És ellenállni nem lehet:
Szív a szíven pihen,
Ajk ajkat ér: lehet, szabad
Az új sötétben.*

*Csók csattan, s én felébredök:
Ott kím az ég alatt,
Hajnal hasad, im kél a nap:
Az álom megszakad.*

Alugy.

YUKOVICS SEBŐ ÉS ÜRMÉNYI PÁLNÉ LEVELEI VUJEVICH ZAKÁRHOZ.

Közi: Dr. T. J.
(Vége.)
XII.

Pest, novemb. 19. 1871.
3. fűrdő utca.

Tekintetes ur!

Engem nagyon lekötöztetett szives levelével és a bácsmegeyi virilis szavazatok nevjegyzékének megküldésével. Bizonyosan önök megéjével érzem magamat leginkább összekötve, nemcsak kötelesség ösztönéből, mint megéjük anyai szives barátsággal választott egyik képviselője, hanem azért is, mert örömet találok abban, hogy küldöm megéje ápolja azon alkotmányos szelle-

met, melyből azon törvényhatóság, melyet hajdan hasonló szellemben képviseltem, egészen kivétkőzött.

Érdeket találtam abban is, összehasonlítani az elveket, melyek szerint a bácsi és a temesi jegyzékek alkottattak s jelesen a különbséget, mely a két okirat közt észrevehető. Így a bácsi nevjegyzékben nem találtam a kollektív uradalmakat felvéve, holott a temesiben minden kamarai és egyéb nem személyesített uradalom külön-külön fordul elő, világosan azon célból, hogy azok képviselői a feltetlen ragaszkodás számát nagyobbítsák.

Ön határozata szerint, melylyel a megyei és városi bizottmányi tagságok közül amannak adott elsőbbséget, alapos okokból van merítve s hazai érde szempontjából teljes helyeslére méltó, mert midőn egy nagy megyének az általa eddig követett pályája megtartásáról van szó, e cél elérésére hazafi erőket fordítani sürgetőbb feladat, mint megkísérteni egy más területnek hasonló utra térítése, bármennyire kívánatos legyen ez is.

En egyénileg azon okból is örvendek ön megmaradásán a bácsi ellenék élén, mert hiszen önnel támadt legelső kapcsolat, midőn Bácsban történt megválasztásom által külföldön folyt életemben meglepve valek, s azért igen természetes azon óhajításom, hogy míg szerencsém lesz e megkülönböztetést viselnem, addig önnel való politikai összeköttetésem is fennálljon, a baráti, nem ketlem, mindenesetre változatlan maradván.

E hó elején egy napot töltöttem Palánkán. Egy lakodalom lévén ez alkalommal ünnepeve, több barátimmal és számos küldömmel találkoztam s irántam mutatott bizodalom által igen lekötöztetve éreztem magamat. Szándékom volt vasuton Zomborig menni s akkor részestültem volna azon örömben is, hogy önnel találkozzam, de az utak hirbedt rosszasága kénytelenített tervemen változtatni s gözbajón mentem le.

Azon változás, mely kormányunk élén történt, s azon beavatkozás az ausztriai bonyodalomba, melyet kormányunk jónak talált, új tanúsága volt az 1867. évi egyezkedés alkotmányunkra nézve veszélyes természetének. Az elsőt illetőleg, a magyar miniszterelnöknek Bécsbe előmozdításából azon káros következtetést látom folyni, hogy ezen hivatal, melynek a legmagasabb polonak kellene lenni, melyre magyar polgár emelkedhetik, lépcsővé van leszállítva, melyről, hogy viselője bécsi

állásra előmozdítást nyerhessen, a bécsi kegy után kell vágyódnia s függetlenségét feláldoznia. A beavatkozás pedig azon szomorú ténynt tünteti fel, hogy ezen aj közjogi alapnak, mint nevezik, lényegileg egybeforaszta van az ausztriai rendszerrel és így a helyett hogy távol tarthatnók magunkat ezen rendszer komplikációitól, beléjük vagyunk keverve a szerint növekedő mérvben, amint ezen komplikációk nagyobbak lesznek.

Óhajtván legjobb egészséget s magamat becses barátságába zárva, őszinte üdvözléssel maradok a tekintetes ur igaz barátja

Vukovics Sebő.

XIII.

Beregszó, u. p. Szakálháza, máj. 8. 1872.

Tekintetes ur!

Mint ezelőtt három évvel tevén, most is kívánok igen becsült bácsi választóimhoz egy addressat intézni. Bámi legyen küldöm szándéka a közeledő választás tekintetében, tisztelem irántuk egyaránt parancsolja, hogy ama kötelességemet el ne mulassam. Némi különbséget kell mindazáltal a jövőre való vonatkozásban tennem az addresszban uj választatásom való semmissége vagy ellenkező kilátás eseteiben.

Harlikovits Károly barátom igen lekötöztető véleménynt jelentvén ki személyes állásom tekintetében, az eredményt nem ugyan teljesen bizonyosnak, de eléggé kedvező alakban mutatkozóknak véli.

De mert lehetséges, hogy az ő baráti óhajításai reményteljesebbnek varázsolják elő a helyzetet, mint az szigorubb vizsgálat után bizonyulna be és mert ön volt az első, kivel szerencsém volt a bácsi kerület általi megválasztatásomkor közlekednem, ösztönözve érzem magamat önt bizalomteljes barátsággal arra megkérni: legyen szives engem őszintén arról értesíteni, gondolja-e, hogy a bácsi kerület jelen körülményei között oly szerű valószínűség van arra, hogy a jövő országgyűlésre megválasztanak.

Tudom jól, hogy előre, már a választási szabadság természeténél fogva, teljesen biztos sikert jósolni semmi körülmények között sem lehet, mégis, ha felette kétségesnek látszana az eredmény, könnyelműen a térre lépni korom és önérzetem nem engedné.

S azért, mielőtt teendőimet tisztán láthatnám ma

egyen által teljesítendő, ki a születésről, illetőleg halálesetről közvetlen tudomással bír.

Szüllőházakban, kórházakban, letartóztatási intézetekben, dologházakban, laktanyákban vagy egyéb polgári vagy katonai közintézetekben törőntént szülések, illetőleg halálesetek bejelentése az intézet elöljáróságának kizárólagos kötelességét képezi.

Az állami anyakönyvvezetőnél azokat a születéseket és haláleseteket is be kell jelenteni, melyek 1895. évi október 1. napja előtt történtek ugyan, azonban október 1-ig a felekezeti anyakönyvbe be nem jegyeztettek.

Aki újszülött gyermeket talál, köteles erről lehetőleg azonnal, de legkésőbb a következő napon a községi elöljáróságnál jelentést tenni.

II. Büntető határozmány.

A bejelentésre kötelezett, ki a bejelentést a megszabott határidőben nem teljesíti, vagy a ki tudva valótlan bejelentést tesz, amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágást követ el és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettetik.

Plébános installáció.

Ritka fénylő és pompával tiltó meg folyó hó 25 én (vasárnap) Temerin község lakossága, új plébánosa: Mihailovits Endre beiktatási ünnepélyét. A vármegye szerte nagy népszerűségnek és tiszteletnek örvendő fiatal plébánost ez alkalommal új otthonában számosan keresték fel, a temerini plébánia csak úgy hemzsegett a sok vendégtől. Közélről és távolról igen sokan jöttek el, hogy egyrészt a beiktatási ünnepély fényét emeljék, másrészt pedig, hogy tanubizonyosságot tegyenek a barátság, tisztelet és szeretet érzelmeiről, a melyekkel az új plébánost iránt viseltetik. Szombaton, a beiktatás előestéjén a község lakói nagyszabású faklyásmenetben, zeneszóval vonultak lakása elé és itt a község nevében Zsótér Ákos lendületes szavakkal üdvözölte a község lelkipásztorát.

A nem várt lelkes ovációtól meglepett plébános a nála megszokott szónoki hévvel, költői szárnyalású gyönyörű beszédben mondott köszönetet a kitüntetésért, melyet a biztatást nyilatkozatának nevezett, biztosította hivat, hogy a mint ez neki örökké szép emléke marad, ugyegyszermind buzditásul fog neki szolgálnia jövőre, hogy pápi és hazafiai kötelességeit pontosan, lelkiismeretesen betöltve, szeretett híveinek boldogságát, a gondjaira bízott község virágzását, előrehaladását minden erejével törhetlenül előmozdítsa. Örököszerüleg zugott fel az éljen beszéde után.

Másnap fél 10 órakor vette kezdetét a beiktatási ünnepély hivatalos része. Az installatori tisztet lovag Egl József futtaki apát-plébános teljesíté. Az ünnepelt a plebania-lakról Temerin község kegyura, Fernbach Lajos, valamint számos vendégeitől kísérvé, mozsárágyuk durrogása között vonult a templomba, mely zsufolásig tömve volt ájtatos hívőkkel. A vendégek a reszükre, a szentélyben fentartott helyeket elfoglalva, kezdetét vette a beiktatás. A „Veni Sancte“ elnevelése után lovag Egl József fényes apati ornátusban, az összes jelvényekkel az oltár lépcsőjére állván, magas szárnyalású szép beszéd kíséretében mutatta be az új plébánost híveinek, kiről mint régi, kedves tanítványáról lelkében meg van győződve, hogy hü, önfeláldozó munkása lesz az ur szülőjének. Gondjaiba ajánlotta az Isten házáat, a melyben ezentúl ő lesz hivatva a szentségeket kiszolgáltatói és az Isten igéjét hirdetni és gondjaiba, szeretetebe ajánlotta hivat, kiknek ezentúl ő lesz lelki gondozója.

A nagy hatást keltett beszéd közben Csár András zombori hitoktató olvasta fel a kinevezésre vonatkozó okiratokat, Fernbach Lajos kegyur pedig átnyújtotta

neki a templom kulcsait. Ezután Mihailovits Endre ment fel a szószeke és az evangélium felolvadása után magyar és német nyelven szent beszédet mondott. Kiindulva az az napi evangélium szavaiból, a szószekekről üdvözölte hivat, gyönyörű szavakkal esztelven a plébános és a hívők közti viszonyt.

Beszéde, mely az egyházi szónoklatok egyik remeke, a jelen voltaknak bizonyára sokáig élénk emlékezetében marad. A szent beszéd után következett az ünnepélyes nagymise és a körmenet, a melyben óriási sokaság vett részt. A mise alatt a temerini kántor, Elme Imre ez alkalomra szerzett énekét énekeltek az ájtatos hívők.

Az isteni szolgálat után a plébános és vendégei és a községi elöljáróság Egl József apát vezetésével Fernbach Lajos kegyurnal tisztelettel, ki e napon névpapját ünnepelte. A tiszteletkövet névben Egl József üdvözölte és fejezte ki jó kívánatait a fiatal kegyurnak.

Délben az új plébános az ottani kaszinó nagy és szépen felszerelt termeiben ebédelést adott, a melyen közel kétszázan vettek részt. Pészgő jókedv, vidám hangulat uralkodott, melyet emelt a cigány zenéje és fokozott a jelen volt szép hölgykoszorú. A felköszöntök sorát Mihailovits Endre nyitotta meg, poharát emelve a katolikus világ fejére, XIII. Leo pápára, a legelső magyar emberre, a királyra, az egyházmegyének kegyes főpásztorára, Császká György kalocsai érsekre. Majd Egl József apátot köszönté fel, ki őt az egyházi hatóság nevében állásába beiktatta és neki egykori kedves tanára volt; Egl Mihailovitsot köszönté fel, ki erre hálás szavakkal emlékezett meg kegyuraságáról, a Fernbach-családról és annak Nesztorát, Fernbach Bálintot, valamint kegyurát, Fernbach Lajost éltette. Zsótér Ákos a község nevében mondott igen csinos felköszöntőt a plébánosra, Trischler Károly a kath. klérusra.

A hivatalos tósztok után megindult a gyalog tósztok árja. Számátalan áldomás hangzott el ugy az ünnepelt, mint vendégei részéről. Felköszöntőket mondottak még ezután: Egl József Kolozsvári főszolgabíróra, Buday Gergely Mihailovitsra, ez vendégeire, Zsótér Ákosra, Benedek Mihály közs. bíróra, a zombori r. kath. tanítótire, a temerini tanítóokra, Trischler Károly az ünnepelt agg édesanyjára, Pfeiffer Mihailovitsra, Piller a tanítók nevében ugyanarra stb.

A jókedv delelőre jutott és asztalbontás után az ifjúság táncra perdült és vigan rakta a táncot, az öregebbje pedig szűkebb baráti csoportokba védőve éltette a nap hőstét.

Akik a megjelenésben akadályozva voltak részint levélben részint telegrammban üdvözölték Mihailovitsot. Tavirati üdvözlötlet küldtek: Fernbach Bálint Zombor, Hoffmann Károly Kula, Posch, Horváth Kalocsa, Ribiczey Zombor, Berger Gráf Anna Zombor, A r. kath. tanítótire Zombor, Mesner Bezdán, Kopper Ujvidék, Beringer Kula, Szabó Zsalya, Fonyó Ó-Becse, Zittl Kalocsa, Hippich Uj-Palánka, Werler Prigl.-Szt. Iván, Czifrusz Ferenc Stócsz.

Kedves emléktárggyal lepte meg az ünnepelt Horvátovits Stipó családja, amelynek nevelő volt. Egy ezüst billikem ez, eme felirattal „Emléklül Horvátovits Stipó családjától 1895. augusztus 25.” A temerini apáca zárda tagjai gyönyörű kivitelű és himzessé stóval tiszteletük meg.

Ily módon folyt le a temerini plébános beiktatási ünnepélye, amely bizonyára sokáig emlékezés tárgya leendő. Megragadjuk az alkalmat, hogy az új plébánost hivatalba lépte kezdetén üdvözölve kívánjuk, hogy éljen: ad multos annos.

D. C.

Vármegyei közgyűlés.

Több sürgős és egyéb folyó ügyek tárgyalhatása végett rendkívüli közgyűlés összehívása válván szükségessé és ennek határnapjával főispán ur öméltsósága által folyó évi szeptember hó 7-ik napjának reggeli 10 órája tüzetvén ki, miről a bizottsági tagok azzal értesítettnek, hogy ezen a

Fogadja őszinte hazafi üdvözlötemet, meyllyel állandóan vagyok a tekintetes ur igaz barátja

XV. Vukovics Sebó.
Beregsgó, jun. 19. 1872.

Tehtetes ur!

Érdeklő olvastam e hó 6-án kelt szives levelét. A szerb értekezlet oly mérsékelt hangulatban folytán le, nem nyújthat alkalmat legkisebb aggodásra. Szokásban van most minden oláh vagy szerb összejövetelt veszélynek hirdetni, de én inkább abban látok veszélyt, ha minden legkisebb mozgalmon feljajdulunk, mintha hazánk, ezen a régiségbe mélyen vert gyökerezést díeső országunk, oly kényes mesterem volna, hogy letelét legkisebb rázkodástól félteni kellene. Igaz, kívánatosabb volna, hogy néptömegek aszerint gyülekezzenek, amint liberális, vagy konzervatív elvek fűzik őket össze fajbéli származásra tekintet nélkül, — de ha ez nem lehet még, a szabadság tekintetéből békén kell nézni a Miletics-féle értekezleteket is, feltevéen, mint ön helyesen jegyzé meg, hogy végzéseik az alkotmány és ország egysége ellen ne vétsenek.

Miletics ur alig tudja, hogy mit jelent e szó reuegat. Én személyesen vele ismerős nem vagyok és soha életemben az általa és társai által követett irányt nem helyeseltm. Renegát az, ki előbbi elvei ellen küzd. Harlikovits barátunktól értettem meg, hogy a bácsi kertlethen Dimitrievics ur lépett fel, mint kormánypárti ellenjelölt.

Szinte azon barátunk azon véleményét közölte velem, hogy a választás napján azaz 26-án érkezem Palánkára. S midőn önök szives baráti meghívását köszönettel elfogadom, arról értesitem, hogy hétfőn délután (24-én) kívánok Zomborba jönni s onnan kedden délután Gombos felé fogom utamat folytatni. Hazulról holnap indulok, mert egy nap Szegeden, egy nap Szabadkán maradok. Óhajtván, hogy a viszontlátáskor a legjobb egészségben találjam tisztelt nevével s kedves gyermekeivel együtt; hazafiai üdvözlötemel vagyok a tekintetes ur igaz barátja Vukovics Sebó.

P. S. Ha megérkezésem előtt levél vagy újság önhez ajánlva talánna érkezni, kérem azt számomra oda-jövetelemig megtartani.

vármegyei székház nagytermében megtartandó rendkívüli közgyűlés tárgyai a következők:

1. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur öngy-méltóságának intézvénye a törvényhatósági közutakon hófúvás, földomlás és árviz alkalmával előforduló közlekedési veszélyeknek és akadályoknak elhárítása illetőleg megszüntetése iránt alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában.

2. Karácson Gyula megyei főjegyző, mint alispáni helyettes előterjesztése Ö császár és apostoli királyi Felsőének a jövő szeptember hó 21-én Zentán tartózkodása alkalmából a megye közönsége részéről egy hódoló küldöttség kiküldése iránt.

3. Ugyanannak előterjesztése Ö császár és apostoli királyi Felsőének a jövő szeptember hó 21-én Zentán időzése alkalmával szükségesnek mutatkozó intézkedések megtétele iránt.

4. Ugyanannak jelentése a vármegye pecsétjének a Szabadka sz. kir. város főispánjává kinevezett Schmausz Endre alispán urtól átvétele tárgyában.

5. Ugyanannak jelentése az ezredéves kiállítási faluban emelendő sokacház s annak berendezése iránt eddig tett intézkedésekről.

6. Alispáni jelentés Bieliczky Gyula bázi főpénztárnok szabadságolása és helyettesítése tárgyában.

7. Alispáni előterjesztés Császár Péter topolyai főszolgabíró részére 5 heti szabadságidő engedélyezése tárgyában.

8. Alispáni előterjesztés Hoffmann Károly vármegyei iktató részére 4 heti szabadságidő engedélyezése tárgyában.

9. Szabolcs vármegye közönségének átirata a Margitszigetnek országos költségen leendő megszerzése tárgyában.

10. Az ezredéves történeti felvonulás végrehajtó bizottságának megkeresése a tervezett millenaris díszmenet anyagi és erkölcsi támogatása iránt.

11. Közigazgatási bizottság átirata némely tagjának igazolatlan elmaradása tárgyában.

12. A vármegyei szükségletek árlejtes utjáni biztosításának eredménye.

13. Jankovác képviselőtestületének határozata az előfogatásokkal megkötött szerződés jóváhagyása tárgyában.

14. Csikós György és társai ó-kanizsai lakosoknak felebbezése a pasztorberek leszállítása tárgyában hozott képviselőtestületi határozat ellen.

15. Ó-Becse község képviselőtestületének határozata dr. Vlavovics Ivánnak megszavazott 200 frt tiszteletdíj tárgyában.

16. Ugyanannak határozata a megyei árvízkarosultak részére megszavazott 200 frt adomány tárgyában.

17. Ugyanannak határozata a polg. iskolai hitoktatók díjazása tárgyában.

18. Ada község képviselőtestületének határozata egy községi könyvelői állás szervezése tárgyában s az ellen dr. Engelmann Zsigmond és társai által beadott felebbezés.

19. Torzsa község birtokossági közgyűlésének határozata a közös, osztatlan legelő reudtartás megállapítása iránt hozott határozata.

20. Ugyanazon tárgyban Kucura község birtokossági közgyűlésének határozata.

21. Alsó-Kovil község képviselőtestületének határozata „Jarak“ földrészek visszaszerzése tárgyában.

22. B.-Földvár község képviselőtestületének határozata Fodor Pal segélyezése tárgyában.

23. Ugyanannak határozata Szlancsik János segélyezése tárgyában.

24. B.-Földvár község képviselőtestületének határozata a Haris féle perre vonatkozó ügyvédi megbízatás tárgyában.

25. Apatin község képviselőtestületének a polgári iskolai tandíj tárgyában hozott határozata.

26. Gákova község képviselőtestületének a szegényalapot rendezése tárgyában hozott határozata.

27. Temerin község képviselőtestületének egy napidíjas alkalmazása tárgyában hozott határozata.

28. N.-Palánka község képviselőtestületének határozata a fogyasztási adókezelési jutalék hova fordítása tárgyában.

29. O-Soóvé község képviselőtestületének határozata a községi előfogatások béreinek felemelése tárgyában.

30. Wekerlefalva telepes község öt rendbeli szabályrendelete.

31. Apatin község képviselőtestületének határozata két új tanterem felépítésére vonatkozólag megtartott árlejtes jóváhagyása tárgyában.

32. Zenta város képviselőtestületének határozata az ottani algymnasiumnak V-ik osztályllyal leendő kiegészítése tárgyában.

33. Marits Mladen és társai goszpdincei lakosnak a Goszpodince 1895. évi március 26-án megejtett községi irnok választás elleni felebbezése.

34. Petrovoszellő község képviselőtestületének határozata könyvelői állás rendszeresítése tárgyában és ez ellen Benedek Mihály és társai által beadott felebbezés.

35. O-Verbász község képviselőtestületének határozata a községi rendőrök fizetésének leszállítása tárgyában.

36. Lality község képviselőtestületének határozata a községi nagykoocma felépítése iránt kötött szerződés tárgyában.

37. N.-Palánka község képviselőtestületének határozata a róm. kath. templom tatarozása körül felmerült napszám-bér fedezése tárgyában.

38. Ugyanannak határozata 2400 frtnyi ideiglenes kölcsön felvétele tárgyában.

39. Torzsa község képviselőtestületének határozata a fogyasztási-adók utáni kezelési-díj hova fordítása tárgyában.

40. Goszpodince község képviselőtestületének ugyanazon tárgyban hozott határozata.

41. Kulpin község képviselőtestületének határozata 183 frt 94 krnyi határtartási költség fedezése tárgyában.

42. Zsalya község képviselőtestületének a trachomás betegek összeírásáért és gyógykezeléséért a községi orvos díjazását megtagadó határozata s az ellen dr. Majnicski Milutin községi orvos által beadott felebbezés.

43. Bácsujfalu község képviselőtestületének határozata Berzenkovics Péter jegyzőnek adandó 200 frt jutalomdíj tárgyában.

44. Csantavér község képviselőtestületének határozata Hettis Miksa kórállatorvos látogatási díjának megállapítása tárgyában.

45. Uj szemle te
46. Uj Reszly A
pitása tár
47. N- zata Resz
állapítás:
48. O-S a községi
49. O-S pénztárna
határozat
pári lakos
50. B- Csordás V
51. B- Popovics
gyában v
felebbezés
52. Uj lyezésé te
53. Uj lyezésé te
beadott fe
54. Kir az iskola
közlése te
55. Szt Speer Jav
56. N- vágóhidü
dosítása t
57. Ku a körallat
58. B- állatorvos
hozott ba
benyújtott
59. Gos zata legelő
60. N- használat
61. Fels kezelői ál
Alajos és
62. B- Naicsa Gy
tárgyában
63. Par postahivat
64. N. F a régi fal
65. Ugy eladásá te
66. Pet zata a m
beszerzés
67. Ko rozata 30
68. Pet zata az o
fellállítás
69. Bac zata dr. l
utalványoz
70. An regale k
hova fordít
71. T- a tanító
72. Fel szervezésü
73. B- a községi
74. Ba a községi
Gyovics
75. Pe rozata a
legelőjuna
visszatérít
76. Bz község te
77. Pa községi
tárgyban
felebbezés
78. We zata Ret
tárgyban
79. Kir jegyzői
felhaszná
80. Gy a községi
tárgyban
81. O- egy 500
tása tárg
adott féle
82. Pa zata Mite
böl 100
83. Bo az utad
84. B- kertész je
85. Mo gör. kel.
szerzése
86. O- fogyaszt
87. Ne tározata
munkaerő
88. Fu hirdetésé
89. Öz velének u
90. Va hirdetésé

egyen által teljesítendő, ki a születésről, illetőleg halálesetről közvetlen tudomással bír.

Szüllőházakban, kórházakban, letartóztatási intézetekben, dologházakban, laktanyákban vagy egyéb polgári vagy katonai közintézetekben törvényt szülessék, illetőleg halálesetek bejelentése az intézet elüljáróságának kizárólagos kötelességét képezi.

Az állami anyakönyvvezetőnél azokat a születéseket és haláleseteket is be kell jelenteni, melyek 1895. évi október 1. napja előtt történtek ugyan, azonban október 1-ig a felekezeti anyakönyvbe be nem jegyeztettek.

Aki újszülött gyermeket talál, köteles erről lehetőleg azonnal, de legkésőbb a következő napon a községi elüljáróságnál jelentést tenni.

II. Büntető határozmány.

A bejelentésre kötelezett, ki a bejelentést a megszabott határidőben nem teljesíti, vagy a ki tudva valótlan bejelentést tesz, amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágást követ el és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettetik.

Plébános installáció.

Ritka fényvel és pompával ilte meg folyó hó 25 én (vasárnap) Temerin község lakossága, új plébánosa: Mihailovits Endre beiktatási ünnepélyét. A vármegyeszerte nagy népszerűségnek és tiszteletnek örvendő fiatal plébánost ez alkalommal új otthonában számosan keresték fel, a temerini plébánia csak úgy hemzsegett a sok vendégtől. Közélről és távolról igen sokan jöttek el, hogy egyrészt a beiktatási ünnepély fényét emeljék, másrészt pedig, hogy tanúbizonyságot tegyenek a barátság, tisztelet és szeretet érzelméről, a melyekkel az új plébános iránt viseltetnek. Szombaton, a beiktatás előestéjén a község lakói nagyszabású fáklyamenetben, zeneszóval vonultak lakása elé és itt a község nevében Zsótér Ákos lendületes szavakkal üdvözölte a község lelkiasztóját.

A nem várt lelkes ovációtól meglepett plébános a nála megszokott szónoki hévvel, költői szárnyalású gyönyörű beszédben mondott köszönetet a kitüntetésért, melyet a szeretet nyilatkozatának nevezett, biztosította hivatelt, hogy a mint ez neki örökké szép emléke marad, ugyegyszermind buzditásul fog neki szolgálnia jövőre, hogy pápi és hazafii kötelességeit pontosan, lelkiismeretesen betöltve, szeretett hiveinek boldogságát, a gondjaira bízott község virágzását, előrehaladását minden erejével törhetlenül előmozdítsa. Orkányszerűleg zúgott fel az éjlen beszéde után.

Másnap fél 10 órakor vette kezdetét a beiktatási ünnepély hivatalos része. Az installatori tisztelt lovag Eigl József futtati apát-plébános teljesíté. Az ünnepelt a plébánia-lakról Temerin község kegyura, Fernbach Lajos, valamint számos vendégeitől kísérve, mozsáragyuk durrogása között vonult a templomba, mely szufolóság tömve volt ájtatos hívőkkel. A vendégek a reszükre, a szentélyben fentartott helyeket elfoglalva, kezdetét vette a beiktatás. A „Veni Sancte” éneklése után lovag Eigl József fényes apáti ornátusban, az összes jelvényekkel az oltár lépcsőjére állván, magas szárnyalású szép beszéd kíséretében mutatta be az új plébánost hiveinek, kiről mint régi, kedves tanítványáról lelkében meg van győződve, hogy hí, önfeláldozó munkása lesz az ur szülőjének. Gondjaiba ajánlotta az Isten házat, a melyben ezentúl ő lesz hivatva a szentségeket kiszolgáltatói és az Isten íjégjét hirdetni és gondjaiba, szeretetebe ajánlotta hivatelt, kiknek ezentúl ő lesz lelki gondozója.

A nagy hatást keltett beszéd közben Csár András zombori hitoktató olvasta fel a kinevezésre vonatkozó okiratokat, Fernbach Lajos kegyur pedig átnyújtotta

neki a templom kulcsait. Ezután Mihailovits Endre ment fel a szószékre és az evangélium felolvasása után magyar és német nyelven szent beszédet mondott. Kiindulva az az napi evangélium szavaiból, a szószékéről üdvözölte hivatelt, gyönyörű szavakkal ecsetelvé a plébános és a hívők közti viszonyt.

Beszéde, mely az egyházi szónoklatok egyik remeke, a jelen voltaknak bizonyára sokáig élénk emlékeztetésben marad. A szent beszéd után következett az ünnepélyes nagymise és a körmenet, a melyben óriási sokaság vett részt. A mise alatt a temerini kántor, Elme Imre ez alkalomra szerzett énekét énekeltek az ájtatos hívők.

Az isteni szolgálat után a plébános és vendégei és a községi elüljáróság Eigl József apát vezetésével Fernbach Lajos kegyurnal tiszteltet, ki e napon névnapját ünnepelte. A tisztelgők nevében Eigl József üdvözölte és fejezte ki jó kívánatait a fiatal kegyurnak.

Délben az új plébános az ottani kaszinó nagy és szépen felszerelt termeiben ebédet adott, a melyen közel kétszázan vettek részt. Pezsgő jókedv, vidám hangulat uralkodott, melyet emelt a cigány zenéje és fokozott a jelen volt szép hölgyek szorú. A felköszöntők sorát Mihailovits Endre nyitotta meg, poharát emelve a katolikus világ fejére, XIII. Leo pápára, a legelső magyar emberre, a királyra, az egyházmegyének kegyes főpásztorára, Császka György kalocsai érsekre. Majd Eigl József apátot köszönté fel, ki őt az egyházi hatóság nevében állásába beiktatta és neki egykori kedves tanára volt; Eigl Mihailovitsot köszönté fel, ki erre hálás szavakkal emlékezett meg kegyuraságáról, a Fernbach-családról és annak Nesztörát, Fernbach Bálintot, valamint kegyurát, Fernbach Lajost éltette. Zsótér Ákos a község nevében mondott igen esinos felköszöntőt a plébánosra, Trischler Károly a kath. klérusra.

A hivatalos töstök után megindult a gyalog töstök árja. Számátalan áldomás hangzott el egy az ünnepelt, mint vendégei részéről. Felköszöntőket mondottak még ezután: Eigl József Kolozsvári főszolgabíróra, Buday Gergely Mihailovitsra, az vendégeire, Zsótér Ákosra, Benedek Mihály közs. bíróra, a zombori r. kath. tanfőtűltre, a temerini tanítókra, Trischler Károly az ünnepelt agg édesanyjára, Pfeiffer Mihailovitsra, Piller a tanítók nevében ugyanarra stb.

A jókedv delelőre jutott és asztalbontás után az ifjúság táncaira perdült és vígan rakta a táncot, az öregebbje pedig szűkebb baráti csoportokba verődve éltette a nap hőseit.

Akik a megjelenésben akadályozva voltak részint levélben részint telegramban üdvözölték Mihailovitsot. Távirati üdvözlötlet küldték: Fernbach Bálint Zombor, Hoffmann Károly Kula, Posch, Horváth Kalocsa, Ribiczey Zombor, Berger Gráf Anna Zombor, A r. kath. tanfőtűltre Zombor, Mesner Bezdán, Kopper Ujvidék, Beringer Kula, Szabó Zsalya, Fonyó Ó-Becse, Zittl Kalocsa, Hippich Uj-Palánka, Werner Prigl.-Szt. Iván, Czirfusz Ferenc Stoosz.

Kedves emléktárggyal lepte meg az ünnepelt Horvátovits Stipó családja, amelynek nevelő volt. Egy ezüst billikom ez, eme felirattal „Emléktűl Horvátovits Stipó családjától 1895. augusztus 25.” A temerini apáca zárda tagjai gyönyörű kiviteltűl és himzésű stóvala viltelték meg.

Ily módon folyt le a temerini plébános beiktatási ünnepélye, amely bizonyára sokáig emlékeztetés tárgya leendő. Megragadjuk az alkalmat, hogy az új plébánost hivatalba lépte kezdetén üdvözölve kívánjuk, hogy éjlen: ad multos annos.

D. C.

Vármegyei közgyűlés.

Több sürgős és egyéb folyó ügyek letárgyalhatása végett rendkívüli közgyűlés összehívása válván szükségessé és ennek határnapjával főispán ur öméltsósága által folyó évi szeptember hó 7-ik napjának reggeli 10 órája tüztveten ki, miről a bizottsági tagok azzal értesítettnek, hogy ezen a

Fogadja őszinte hazafi üdvözlömetem, melylyel állandóan vagyok a tekintetes ur igaz barátja
XV. Vukovics Sebó.
Beregszó, jun. 19. 1872.

Tehtetes ur!
Érdeklél olvastam e hó 6-án kelt szíves levelét. A szerb értekezlet oly mérsékelt hangulatban folyván le, nem nyujtat alkalmat legkisebb aggodásra. Sokasban van most minden oláh vagy szerb összejövetel veszélynek hirtetni, de én inkább abban látok veszélyt, ha minden legkisebb mozgalmon feljajdulunk, mintha hazánk, ezen a régiségbe mélyen vert gyökerezést dícső országunk, oly kegyes mestermű volna, hogy letelét legkisebb rázkodástól felteni kellene. Igaz, kívánatosabb volna, hogy néptömegek aszerint gyülekezzenek, amint liberális, vagy konzervatív elvek fűzik őket össze fajtbeli származásra tekintet nélkül, — de ha ez nem lehet még, a szabadság tekintetéből békén kell nézni a Miletics-féle értekezleteket is, feltevéen, mint ön helyesen jegyzé meg, hogy végzéseik az alkotmány és ország egysége ellen ne vétsenek.

Miletics ur alig tudja, hogy mit jelent e szó reuegat. Én személyesen vele ismerős nem vagyok és soha életemben az általa és társai által követett irányt nem helyeslettem. Renegát az, ki előbbi elvei ellen küzd.

Harlikovits barátunktól érttettem meg, hogy a bácsi körletben Dimitrievics ur lépett fel, mint kormányparti ellenjelölt.

Szinte azon barátunk azon véleményét közölte velem, hogy a választás napján azaz 26-án érkezem Palánkára. S midőn önnek szíves baráti meghívását köszönettel elfogadom, arról értesitem, hogy hétfőn délután (24-én) kívánok Zomborba jönni s onnan kedden délután Gombos felé fogom utamat folytatni. Hazulról holnap indulok, mert egy nap Szegeden, egy nap Szabadkán maradok.

Obajtván, hogy a viszontlátaskor a legjobb egészségben találjam tisztelt nevével s kedves gyermekeivel együtt; hazafiai üdvözlölettel vagyok a tekintetes ur igaz barátja
Vukovics Sebó.

P. S. Ha megérkezésem előtt levél vagy újság önhöz ajánlva találva érkezni, kérem azt számomra odajöveletemig megtartani.

vármegyei székház nagytermében megtartandó rendkívüli közgyűlés tárgyai a következők:

1. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur önmagméltsóságának intézvénye a törvényhatósági közutakon hófuvas, földomlás és árviz alkalmával előforduló közlekedési veszélyeknek és akadályoknak elhárítása illetőleg megszüntetése iránt alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában.

2. Karácson Gyula megyei főjegyző, mint alispáni helyettes előterjesztése O császár és apostoli királyi Felsőlegének a jövő szeptember hó 21-én Zentán tartózkodása alkalmából a megye közönsége részéről egy hódoló küldöttség kiküldése iránt.

3. Ugyanannak előterjesztése O császár és apostoli királyi Felsőlegének a jövő szeptember hó 21-én Zentán időzése alkalmával szűkségesnek mutakozó intézkedések megtétele iránt.

4. Ugyanannak jelentése a vármegye pecsétjének a Szabadka sz. kir. város főispánjává kinevezett Schmansz Endre alispán urtól átvétele tárgyában.

5. Ugyanannak jelentése az ezredéves kiállítás faluban emelendő sokacház s annak berendezése iránt eddig tett intézkedésekről.

6. Alispáni jelentés Bieliczy Gyula házi főpénztárnok szabadságolása és helyettesítése tárgyában.

7. Alispáni előterjesztés Császár Péter topolyai főszolgabíró részére 5 heti szabadságidő engedélyezése tárgyában.

8. Alispáni előterjesztés Hoffmann Károly vármegyei iktató részére 4 heti szabadságidő engedélyezése tárgyában.

9. Szabolcs vármegye közönségének átírata a Margitszigetnek országos költségen leendő megszerzése tárgyában.

10. Az ezredéves történeti felvonulás végrehajtó bizottságának megkeresése a tervezett millenaris díszmenet anyagi és erkölcsi támogatása iránt.

11. Közigazgatási bizottság átírata némely tagjának igazolatlan elmaradása tárgyában.

12. A vármegyei szűkségletek árlejtés utáni biztosításának eredménye.

13. Jankovác képviselőtestületének határozata az előfogatásokkal megkötött szerződés jóváhagyása tárgyában.

14. Csikós György és társai ó-kanizsai lakosoknak felebbezése a pásztorberek leszállítása tárgyában hozott képviselőtestületi határozat ellen.

15. Ó-Becse község képviselőtestületének határozata dr. Vlaovics Ivánnak megszavazott 200 frt tiszteletdíj tárgyában.

16. Ugyanannak határozata a megyei árvízkarosultak részére megszavazott 200 frt adomány tárgyában.

17. Ugyanannak határozata a polg. iskolai hitoktatók díjazása tárgyában.

18. Ada község képviselőtestületének határozata egy községi könyvelői állás szervezése tárgyában s az ellen dr. Engelmann Zsigmond és társai által beadott felebbezés.

19. Torzsa község birtokossági közgyűlésének határozata a közös, osztatlan legelő rendtartás megállapítása iránt hozott határozata.

20. Ugyanazon tárgyban Kucura község birtokossági közgyűlésének határozata.

21. Alsó-Kovil község képviselőtestületének határozata „Jarak” földrészek visszaszerzése tárgyában.

22. B.-Földvár község képviselőtestületének határozata Fodor Pál segélyezése tárgyában.

23. Ugyanannak határozata Szlancsik János segélyezése tárgyában.

24. B.-Földvár község képviselőtestületének határozata a Haris féle perre vonatkozó ügyvédi megbízatás tárgyában.

25. Apatin község képviselőtestületének a polgári iskolai tandíj tárgyában hozott határozata.

26. Gákova község képviselőtestületének a szegény-alap rendezése tárgyában hozott határozata.

27. Temerin község képviselőtestületének egy napidíjas alkalmazása tárgyában hozott határozata.

28. N.-Palánka község képviselőtestületének határozata a fogyasztási adókezelési jutalék hova fordítása tárgyában.

29. O-Soóvé község képviselőtestületének határozata a községi előfogatások béreinek felemelése tárgyában.

30. Wekerlefalva telep község öt rendbeli szabályrendelete.

31. Apatin község képviselőtestületének határozata két új tanterem felépítésére vonatkozólag megtartott árlejtés jóváhagyása tárgyában.

32. Zenta város képviselőtestületének határozata az ottani algymnasiumnak V-ik osztálylál leendő kiegészítése tárgyában.

33. Marits Mladen és társai goszpdincei lakosnak a Goszpdincén 1895. évi március 26-án megejtett községi irnok választás elleni felebbezése.

34. Petrovozellő község képviselőtestületének határozata könyvelői állás rendszeresítése tárgyában és ez ellen Bendesek Mihály és társai által beadott felebbezés.

35. O-Verbász község képviselőtestületének határozata a községi rendőrök fizetésének leszállítása tárgyában.

36. Lality község képviselőtestületének határozata a községi nagykosma felépítése iránt kötött szerződés tárgyában.

37. N.-Palánka község képviselőtestületének határozata a róm. kath. templom tatarozása körül felmerült napszám-bér fedezése tárgyában.

38. Ugyanannak határozata 2400 frtnyi ideiglenes költsön felvétele tárgyában.

39. Torzsa község képviselőtestületének határozata a fogyasztási-adók utáni kezelési-díj hova fordítása tárgyában.

40. Goszpdince község képviselőtestületének ugyanazon tárgyban hozott határozata.

41. Kulpin község képviselőtestületének határozata 183 frt 94 krnyi határtagostási költség fedezése tárgyában.

42. Zsalya község képviselőtestületének a trachomás betegek összeírásáért és gyógykezeléséért a községi orvos díjazását megtagadó határozata s az ellen dr. Majinszki Milutin községi orvos által beadott felebbezés.

43. Bácsujfalu község képviselőtestületének határozata Berzenkovics Péter jegyzőnek adandó 200 frt jutalomdíj tárgyában.

44. Csantavér község képviselőtestületének határozata Hetta Miksa körállatorvos látogatási díjának megállapítása tárgyában.

45. Uj-
szemle to
46. Uj-
Reszely
pitása tár
47. N-
zata Resz
állapítás
48. O-S
a községi
49. O-S
pénztárn
határozat
pári lakos
50. B-
Csordás
51. B-
Popovics
gyában ve
felebbezés
52. Uj-
lyezésé ta
53. Uj-
lyezésé ta
beadott r
54. Kr
az iskolá
közlése tá
55. Sz-
Speer Józ
56. N-
vágóhid
dositása
57. Ku
akórállat
58. B-
állatorvos
hozott hat
benyujtote
59. Gos
zata legelő
60. N-
használat
61. Fels
kezelői ál
Alajos és
62. B-
Nacsa Gy
tárgyában
63. Par
postahivat
64. N. F
a régi fal
65. Uj-
eladás tá
66. Pet
zata a m
beszerzése
67. Ko
rozata 30
68. Pet
zata az o
felállítás
69. Bac
zata dr. I
utalványo
70. A
regále k
hova fordít
71. To
a tanító
72. Fel
szervezés
73. B-
a községi
74. Bu
a községi
Gyovics I
75. P-
rozata a z
legelőjuna
visszatérít
76. Baz
község fe
77. Pa
községi r
tárgyában
felebbezés
78. We
zata Reu
tárgyában
79. Ki
jegyzői je
felhaszná
80. Gy
a községi
tárgyában
81. O-
egy 500
tasa tárg
adott fele
82. P-
zata Mibe
böl 100
83. Bo
az utad
84. B-
kertész je
85. Mo
gör. kel
szerzése
86. O-
fogyaszt
87. Ne
tározata e
munkaer
88. Fu
hirdetése
89. Öz
velének
90. Va
hirdetése

45. Uj-Palánka község szabályrendelete a búsvágási szemle teljesítéséről szedendő díjak tárgyában.

46. Uj-Palánka község képviselőtestületének határozata Reszely Ádám körállatorvos látogatási díjának megállapítása tárgyában.

47. N-Palánka község képviselőtestületének határozata Reszely Ádám körállatorvos látogatási díjának megállapítása tárgyában.

48. O-Soóvé község képviselőtestületének határozata a községi járvány-kórház megvétele tárgyában.

49. O-Sztopár község képviselőtestületének a községi pénztárnok óvadéknak biztosítása tárgyában hozott határozata és ez ellen Pluzsarov Milán és társai ó-sztopári lakosok által benyújtott felelkezés.

50. B-Földvár község képviselőtestületének határozata Csordás Mihály ottani lakos segélyezése iránt.

51. B-Földvár község képviselőtestületének határozata Popovics Boskó adójegyző részére új lakás építése tárgyában valamint ez ellen Horváth András által beadott felelkezés.

52. Ugyanannak határozata az árvízkarosultak segélyezése tárgyában.

53. Ugyanannak határozata az árvízkarosultak segélyezése tárgyában valamint ez ellen Grósz Illés által beadott felelkezés.

54. Krusevlya község képviselőtestületének határozata az iskola alapanyagból 62 frt utalványozásának készítése tárgyában.

55. Sztanisics község képviselőtestületének határozata Speer József tartozásának leírása tárgyában.

56. N-Palánka községének a vágó üzem és vágóhídi használati díjakról alkotott szabályrendelet módosítása tárgyában hozott határozata.

57. Kupuszina község képviselőtestületének határozata a körállatorvos látogatási díjainak megállapítása tárgyában.

58. B-Doroszló község képviselőtestületének a körállatorvos gyógykezelési díjának megállapítása tárgyában hozott határozata és ez ellen Schlesinger József által benyújtott felelkezés.

59. Goszpodince község képviselőtestületének határozata legelő felszántás tárgyában.

60. N-Palánka községnek szabályrendelete a vágóhíd használati díjának megállapítása tárgyában.

61. Felső-Szent Iván község szabályrendelete a faiskola kezelői állás szervezése tárgyában és ez ellen Csílics Alajos és társai által benyújtott felelkezés.

62. B-Földvár község képviselőtestületének határozata Nacsza György és társai községi esküdtek jutalmazása tárgyában.

63. Paraga község képviselőtestületének határozata postahivatal felállítás tárgyában.

64. N. Palánka község képviselőtestületének határozata a régi faiskola terület eladása tárgyában.

65. Ugyanannak határozata a községben levő gödrök eladása tárgyában.

66. Petrovosszellő község képviselőtestületének határozata a hivatalos boncolásnál szükséges bonceszközök beszerzése tárgyában.

67. Kovil-Szt-Iván község képviselőtestületének határozata 3000 frt kölcsön felvétele tárgyában.

68. Petrovosszellő község képviselőtestületének határozata az ottani róm. kath. iskolánál egy új leányosztály felállítása tárgyában.

69. Bács-Földvár község képviselőtestületének határozata dr. Balogh Ernő ügyvéd részére 30 frt munkadíj utalványozása tárgyában.

70. Apatin község képviselőtestületének határozata a regále kötvények értékesítéséből megmaradt összeg hovatfordítása tárgyában.

71. Tovarisoa község képviselőtestületének határozata a tanítói nyugdíjra stb. fedezése tárgyában.

72. Felső-Kovil község pótszabályrendelete a községi szervezési pótszabályrendelet módosítása tárgyában.

73. B-Földvár község képviselőtestületének határozata a községi felesleges pénzek elhelyezése tárgyában.

74. Baracska község képviselőtestületének határozata a községi nagyvendég megvétele tárgyában és ez ellen Gyovics Péter és társai által beadott felelkezés.

75. Petrovosszellő község képviselőtestületének határozata az egyes lakosok által a község pénztárába legelőjuttalék után eső adó címén befizetett összegek visszatérítése tárgyában.

76. Bezdán község képviselőtestületének határozata a községi felesleges pénzek elhelyezése tárgyában.

77. Paraga község képviselőtestületének határozata a községi rendőrség rubázati átalányának megállapítása tárgyában és ez ellen Bercsenyi József által beadott felelkezés.

78. Wekerlefalva község képviselőtestületének határozata Reiter István tanító követelése iránt kötött egyezség tárgyában.

79. Kiszács község képviselőtestületének határozata a jegyzői javadalmazásról szóló 24 előfogatnak mikénti felhasználása tárgyában.

80. Gyurgyevő község képviselőtestületének határozata a községi előjárók és rendőrök fizetésének leszállítása tárgyában.

81. O-Becse község képviselőtestületének határozata egy 500 frt fizetéssel javadalmazandó jogtanácsos választása tárgyában és ez ellen dr. Vlahovics Iván által beadott felelkezés.

82. Petrovosszellő község képviselőtestületének határozata Mihelics Márton nagyvendég 1. negyedévi bérletéből 100 frtnak elengedése tárgyában.

83. Bogojeva község képviselőtestületének határozata az utadó beszedése tárgyában.

84. B-Feketehegy község szabályrendelete a községi kertész javadalmazásának megállapítása tárgyában.

85. Mohol község képviselőtestületének határozata a gör. kel. és róm. kath. templom tornyára új órák beszerzése tárgyában.

86. O-Kanizsa község szabályrendelete a regále és fogyasztási adó fizetési jutalékok hovatfordítása tárgyában.

87. Német-Palánka község képviselőtestületének határozata a kataszteri munkálatok elkészítésére kirendelt munkaerő díjazása tárgyában.

88. Fuchs Wenz Erzsébet szülész nő oklevelének meghirdetése.

89. Özveggy Kovács Hauszka Rozália szülész nő oklevelének meghirdetése.

90. Varga Kozma Katalin szülész nő oklevelének meghirdetése.

91. Habina Sümegi Verona szülész nő oklevelének meghirdetése.

92. Lehotkai Szuhomelli Margit szülész nő oklevelének meghirdetése.

93. O-Kanizsa község képviselőtestületének határozata Mihályi Sándor községi jegyzőnek elengedendő 378 frt 57 kr leírása tárgyában és ez ellen Nagy János és társai által beadott felelkezés.

94. Báthmonostor község 1890-91., Monostorszegh, Rigyica községek 1893. évi közpénztári számadásai. A palánkai járás mértékbeállítás hivatalának 1894. évi számadása. Gákova község 1893. évi közpénztári számadása. Pacsér község 1895. évi pótköltségvetési előirányzata. Veprovác, Bresztovác, Uj-Szivac községek 1893-94., Csantavér, Matheovics, Gajdobra, Bogyan és Vajsza községek 1894. évi közpénztári számadásai.

Ujdonságok.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Fodor Mihály zombori pénzügyigazgatósági segédtitkárát a szolnoki pénzügyigazgatósághoz pénzügyi titkárrá nevezte ki. Fodor Mihályban a zombori pénzügyigazgatóság egyik legszorgalmasabb és legképzettebb tisztviselőjét veszteli el, társadalmi életünk pedig egyik legkedveltebb és népszerű alakját. A távozó titkár lapunknak is hű munkatársa volt, a kaszinó-egyleti dalárdának pedig valóságos egyik éltelem eleme. Amely örömet okoz tehát barátai és tisztelői körében a kinevezetése, ép oly sajnálattal veszt tudomásul mindenki az eltávozását.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Előd Gyula székesfehérvári pénzügyigazgatósági fogalmazót a zombori kir. pénzügyigazgatósághoz segédtitkárrá nevezte ki.

A dalárda Pécssett. A zombori kaszinó-egyleti dalárdát a múlt nyár folyamán meglátogatta a pécsi dalárda. A mi dalárdánk ezen látogatást viszonyozni kívánja s így a tegnapielőtt, Pribil Ernő elnöke alatt, tartott választmányi ülésen elhatározta, hogy a dalárda szeptember hó 7-én a pécsiek látogatásának viszonzására Pécsre fog rándulni. Dalárdánk szeptember hó 7-én a reggeli vonattal indul. Pécsre érkezik délután 5 óra körül. Este részt vesz a Pécssett az ottani dalárda által rendezendő hangversenyen. Több darabbal fog dalárdánk szerepelni. Így énekelni fogja Huber K. „Vadászkar-át”, Horváth Á. „Magyar dalok-át” és Abt „Wine-tá-ját”. Dalárdánk, amelynek immár messze a vidéken olyan jó hírneve van, bizonyára Pécssett is a legteljesebb elismerést fogja aratni.

Tanítói nagygyűlés és hangverseny. Topolyai lev. írja: Szepe és magasztos ünnepélynek volt tegnapielőtt városunk színhelye. A bács-tiszavidéki róm. kath. tanítók nálunk tarták meg ezidei nagygyűlésüket, amelyre a dél- és al-Bácska majdnem minden községéből tekintélyes számban sereglettek egybe a tanügy és népnevelés lelkes bajnokai. A gyűlés a „Tarsaskör” épület egyik nagytermében folyt le s a hivatott tanfériakon kívül számos előkelő vendégsereg is vett azon részt. Az ünnepi istentisztelet után Matoss János esperes-plébános az egylet elnöke hazafias és vallásos szellemben tartott lendületes beszéddel megnyitá a gyűlést. A lelkes eljenzéselő fogadott nagyhatású szónoklat után, Scheffer Antal ó-becsei tanító indítványára Csáska György kalocsai érseknek azon atyai jósaágért, hogy a Kalocsán építendő tanítóházra javára 12000 frtot adományozott, az egylet sűrűnyileg hálaléretét fejezte ki. Érdekesek és fölötté tanulságosak voltak a felolvasott értekezletek. Makay Gábor topolyai hitelemző mely tudományain irrt felolvasást tartott: A bibliai oktatásról. Utánna Greiner Ferenc földvári tanító: A történelem tanítása a nemzeti nevelés terén, és végül Takáts Elek topolyai tanító: A tanítás és nevelés befolyása a társadalmi életre. Mindhárom dolgozat élénk megbeszélés tárgyát képezte. Berauer kalocsai kép. tanár tudomására hozta az egyletnek, hogy Povankovits Fanni a tanítóházának 1000 frtot adományozott. Az egylet sűrűnyileg hálaléretét fejezte ki. Karaszki kishegyesi tanító 25 éves jubileuma alkalmából 2 hold szőlőföldet adományozott a tanítóházának. Mintegy d. u. 2 órakor az elők köszönetet mondott az ügybuzgó tanítósnak és a vendégseregnek szives megjelenéséért és egy Ave-Maria kiseretében berekeszté a gyűlést. Ezután nagy bankett rendeztetett, amelyen Ofelsége a királyra, Csáska érsekre és Majer Bela kalocsai egyházmezei főtanfelügyelőre több lelkes felkőszöntő mondatot. — Este az ó-becsei kitűnően szervezett dalárda fényes hangversenyt rendezett. Erre az egész környékből sereglett egybe az intelligens közönség. Minden egyes énekdarab rendkívüli élvezetet nyújtott a nagy hallgatóságnak. Fölötté szep volt Riszner József ur hegedűjátéka, Gubanic szavalata, Pali Lajos szóló éneke és Revly zongorajátéka. Az előadást kedélyes tánc követte. A tiszta jóvedelem fele a „Tanítók árvaházára”, a másik fele pedig szegénygyermeknek tanítására és felruházására fordították.

A dalárda Mármaroszigeten. Emilitettük, hogy a kaszinó-egyleti dalárda a mármaroszigeti dalárdának zászlószentelési ünnepélyén küldöttségleg képviseltette magát. Dalárdánk képviselőiben dr. Horváth Ákos és dr. Csernus Pál voltak Mármaroszigeten. A tegnapielőtt tartott választmányi ülésen Pribil Ernő elnöknek ide vonatkozó jelentése után dr. Horváth Ákos részletesen beszámolt utjukról, elmondván, hogy a mármaroszigeti dalosok részéről milyen szívélyes fogadtatásban részesültek. A dalárda választmánya a két kiküldöttnek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Jövő számban különben az egyik kiküldött tollából részletes megemlékezést fogunk közölni a mármaroszigeti utról.

Zombor szab. kir. város kereskedelmi középiskolájában az 1895-96. tanévre a beiratások f. évi szeptember hó 1-től 4-éig mindenkor d. e. 9-12 óráig fognak eszközöltetni. A kereskedelmi iskola első osztályába oly tanulók vétetnek fel, kik a gimnázium, reál, vagy polgári iskola négy osztályát sikerrel végezték el. Ezen iskola egyenlő rangu bármely kereskedelmi akadémia-, főgimnázium- vagy főreáliskolával és formális kvalifikáció tekintetében is ugyanazon kedvezményekben részesül, mint bármely középiskola. A három éves tanulmányot végzett és érettségét tett ifjak az egyévi önkéntességi kedvezményben is részesülnek; a szorosan vett kereskedelmi pályán kívül pedig a köztisztviselői pályán is alkalmazhatók. A helybeli tanulók tandíja 20 frt, a vidékieké 30 frt; felvételi díj 2 frt, azonkívül ifjusági könyvtárra 1 frt és érettsítőre 50 kr fizetendő;

szegénysorsu, jeles előmenetelt tett tanulók tandíjmentességben részesülnek. Minden egyébre nézve az igazgatóság írásbeli, vagy szóbeli megkeresésre készséggel ad felvilágosítást. — Az igazgatóság.

A Csitaonica ünnepélye. A zombori szerb csitaonica folyó évi szeptember hó 14-én és 15-én fennállásának 50. évi évfordulóját és egyuttal zászlószentelési ünnepélyét fogja megünnepelni. Ezen az ünnepélyen a zombori kaszinó-egyleti dalárda is részt vesz; u. i. úgy a faklyásmenet alkalmával, mint pedig a hangversenyen több darabot énekelni fog.

Maly József legujabb festménye. Maly József zombori festőművész „Enyelgés” című legujabb festménye a főutcai Scherer-féle kereskedés kirakatában közszemlére van kiteve. A festményt Fernbach Antal zombori nagybirtokos vette meg. Ajánljuk jeles festőművésznket a műpártolók figyelmébe. A festményre különben még visszatérünk.

Allami érem. A m. kir. földmívelési miniszter a bajai gyümölcsészeti egyesület f. évi október 5-7-én tartandó kiállítására sikerének emelése céljából 3 darab érdeméremet bocsátott rendelkezésre. A fölötté szép, nagy érem egyik oldalán „A mezőgazdaság terén szerzett érdem elismeréséül”, a másik oldalán pedig „Ferencz József I. K. ausztriai császár és Magyarország apostoli királya” olvasható, amott magyar korona, emitt pedig a felség domboru képe körül.

Városi közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó évi szeptember hó 3-án rendes közgyűlést tart.

Kirandulás. A zombori kerékpár-egyesület folyó évi szeptember hó 1-én Bezdánba kirandulást rendez. Indulás: d. u. 2 órakor a klubhelyiségből.

Plébánosválasztás Baján. A bajai róm. kath. plébánosválasztás — mint a B. E. írja — szeptember 12-én fog megejtetni.

Eljegyzés. Dr. Biró Károly szabadkai ügyvéd eljegyezte özv. Brestyánszky Kálmánné szül. Száritis Gizella urnót.

Sorsjáték Apatinban. A pénzügyminiszter megengedte, hogy az apatini önkéntes tűzoltó-egyesület a saját betegsegélyző egylet javára 4000 drb 25 kros sorsjegyet bocsájtasson ki s hogy azokat kisorsolhassa. Nyereményt készpénz és értékpapír nem képezhet.

Kisiklott vonat. E hó 19-én az O-Becseről Szabadkára menő délutáni vonat, közel Zenta állomáshoz, kiközökkent a vágányról. Egy III. osztályu kocsi első két kereke siklott le a sínről, de komolyabb baj nem történt, csak az, hogy késéssel ért be a vonat Szabadkára.

Halálozás. Id. Popovits Sándor, O-Becsenek hosszú időn át volt gör. kel. lelkes és tiszteletbeli esperes a napokban a lipótmezei tébolydában elhunyt. A szerencsétlen lelkész pár hó előtt szállították fel lelki betegsége miatt Budapestre.

Műkedvelői előadás. Az ó-szivaci tanuló ifjuság egy igen sikerült műkedvelői előadást rendezett: befolyt összesen 75 frt. Felülfizettek: Fernbach József 1 frt 50 kr, dr. Goldstein Ignac 1 frt, dr. Pataj Sándor 1 korona, Singer S. 1 korona, Spitzer N. 1 korona, N. N. 1 korona, Kocsy József 1 korona, Ábrahám Dávid 1 korona, Schwarz Lajos 30 kr, Veisz Jakab 30 kr, Popper N.-né 30 kr, Fleischer Jenő 20 kr, Ábrahám Izidor 25 kr. A rendezőség ez uton is kifejezi köszönetét.

Régi magyar történet. Szegeden, az alsóvárosi barátkolostor könyvtárában egy becses könyvet találtak. 1454-ből való, gót betűtípkel írott s diszes iniciálékkal főtött. Első lapján ez a latinnyelvű felirat olvasható: „Iratott szegény Jenő Pál által tisztelendő Imre nagyváradi mester kanonok és gyulai lelkes bókészítéséből.” Az ötszázéves könyv magyar történelmi képek sorozata. Életrajzok, magyar fejedelmek és királyok és hadverő magyar hősök jellemezése és dicső csaták leírása. A daliás idők klasszikus írott emléke a legnagyobb büszkesége most a szegedi franciskánusoknak.

Beiratások. A zombori izr. népiskolában az új tanévre való beiratások f. évi szeptember 1-én délelőtt 8-12-ig az iskola helyiségében tartatnak meg.

Gyógyfürdő Ns.-Militicsen. Emilitettük már, hogy Darázs István, nyugállományban levő magy. kir. honvédszázados Ns.-Militicsen az ottani gyógyerejű sőtónál fürdőt akar építeni a nagyközönségnek anyagi támogatásával. Ertesítjük közönségünket, hogy szerkesztőségünknel is van elhelyezve egy aláírási iv az anyagi hozzájárulást illetőleg.

Monstre-végtárgyalás. Még 1888-ban történt, hogy a kulai takarékpénztár megbukott. A felszámolásnál a 360,000 frt passzívával szemben 30,000 frt aktiva mutatkozott. Igen természetes, hogy ezt az abnormális állapotot bűnös manipulációk idézték elő, a mely manipulációknak a főmestere az Amerikába kiszökött s még jelenleg is ott él Boskó Á. Mór volt. Boskón kívül természetesen másokat is terhel a felelősség s a bűnös mulasztás. Hosszu hét évi vizsgálat után a zombori kir. törvényszék tegnapielőtt tüzte ki a végtárgyalás megtartását. Három felügyelő bizottsági- és két igazgatósági tag lett vádlottként megidézve; a többi terheltek részben elhaltak már, részben pedig megszüntetett ellenük az eljárás. A törvényszék a következőkép alakult meg: elnök Dalmay Pál, szavazó bírák Grün József és Sántha Ármán. A vádhatóságot Mayer Károly kir. alügyész képviseli. Védők: Darvay Fülöp budapesti- és dr. Balogh Ernő zombori ügyvédek. Tegnapielőtt és tegnap d. e. a panaszosok lettek kiballgatva, tegnap d. u. a vádlottakra került a sor. A tárgyalás további folyamáról jövő számban referálunk.

Az anyakönyvekről szóló törvény meggyarazata. Dr. Lukács György belügyminiszteri titkár szakszerű magyarázatot írt az állami anyakönyvekről szóló törvényhez. A munka, mely főleg gyakorlati célokra készült, szeptember elején jelenik meg a könyvpiacra, a „Pesti könyvnyomda Részvénytársaság” kiadásában.

A kutba fult. Rasztina pusztán f. hó 26-án Balázs Antal éjjeli ór 5 éves Ádám fia egy kutba esett s bele is fult. Fűtrődni indult pajtásaival s utközben vizet akart inni. Ő húzta fel a vödört, de megcsuszva a vizes deszkákon, a káva nélküli kutba zuhant. Társai megijedve elfutottak, előbb megfűtrődtek s csak azután hívtak segítséget, a mi persze már későn volt. Furcsa, hogy az egész pusztában alig van kut, melynek kávája volna. Többször előfordult már ezen eset a nevezett pusztán s nem egyszer szerencsétlen véget is ért. Jó volna tehát a kutaknak kává csináltatni.

45. Uj-Palánka község szabályrendelete a búsvágási szemle teljesítéséért szedendő díjak tárgyában.

46. Uj-Palánka község képviselőtestületének határozata Reszely Adam körorrátorvos látogatási díjának megállapítása tárgyában.

47. N-Palánka község képviselőtestületének határozata Reszely Adam körorrátorvos látogatási díjának megállapítása tárgyában.

48. O-Sóóvé község képviselőtestületének határozata a községi járvány-kórház megvétele tárgyában.

49. O-Sztopár község képviselőtestületének a községi pénztárnok óvadéknak biztosítása tárgyában hozott határozata és ez ellen Pluzsarov Milán és társai ó-sztopári lakosok által benyújtott felelkezés.

50. B-Földvár község képviselőtestületének határozata Csordás Mihály ottani lakos segélyezésé iránt.

51. B-Földvár község képviselőtestületének határozata Popovics Boskó adójegyző részére új lakás építése tárgyában valamint ez ellen Horváth András által beadott felelkezés.

52. Ugyanannak határozata az árvízkarosultak segélyezése tárgyában.

53. Ugyanannak határozata az árvízkarosultak segélyezése tárgyában valamint ez ellen Grósz Illés által beadott felelkezés.

54. Krusevlya község képviselőtestületének határozata az iskola alapanyagból 62 frt utalványozásának készítése tárgyában.

55. Sztanisics község képviselőtestületének határozata Speer József tartozásának leírása tárgyában.

56. N-Palánka községének a vágóhídi szemle és vágóhídi használati díjakról alkotott szabályrendelet módosítása tárgyában hozott határozata.

57. Kupuszina község képviselőtestületének határozata a körorrátorvos látogatási díjainak megállapítása tárgyában.

58. B-Doroszló község képviselőtestületének a körorrátorvos gyógykezelési díjának megállapítása tárgyában hozott határozata és ez ellen Schlesinger József által benyújtott felelkezés.

59. Goszpodince község képviselőtestületének határozata legelő felszántás tárgyában.

60. N-Palánka községnek szabályrendelete a vágóhíd használati díjának megállapítása tárgyában.

61. Felső-Szent Iván község szabályrendelete a faiskola kezelői állás szervezése tárgyában és ez ellen Csílics Alajos és társai által benyújtott felelkezés.

62. B-Földvár község képviselőtestületének határozata Nacs György és társai községi esküdtek jutalmazása tárgyában.

63. Paraga község képviselőtestületének határozata postahivatal felállítására tárgyában.

64. N-Palánka község képviselőtestületének határozata a régi faiskola terület eladása tárgyában.

65. Ugyanannak határozata a községben levő gödrök eladása tárgyában.

66. Petrovosszellő község képviselőtestületének határozata a hivatalos boncolásnál szükséges bonceszközök beszerzése tárgyában.

67. Kovil-Szt-Ivan község képviselőtestületének határozata 3000 frt kölcsön felvétele tárgyában.

68. Petrovosszellő község képviselőtestületének határozata az ottani róm. kath. iskolánál egy új leányosztály felállítására tárgyában.

69. Bács-Földvár község képviselőtestületének határozata dr. Balogh Ernő ügyvéd részére 30 frt munkadíj utalványozása tárgyában.

70. Apatin község képviselőtestületének határozata a regálé kötvények értékesítéséből megmaradt összeg hovatartozása tárgyában.

71. Tovarisoa község képviselőtestületének határozata a tanítói nyugdíjra stb. fedezése tárgyában.

72. Felső-Kovil község pótszabályrendelete a községi szervezési pótszabályrendelet módosítása tárgyában.

73. B-Földvár község képviselőtestületének határozata a községi felesleges pénzek elhelyezése tárgyában.

74. Baracska község képviselőtestületének határozata a községi nagyvendéglő megvétele tárgyában és ez ellen Gyovics Péter és társai által beadott felelkezés.

75. Petrovosszellő község képviselőtestületének határozata az egyes lakosok által a község pénztárába legelőjutalék után eső adó címén befizetett összegek visszatérítése tárgyában.

76. Bezdán község képviselőtestületének határozata a községi felesleges penzeinek elhelyezése tárgyában.

77. Paraga község képviselőtestületének határozata a községi rendőrség rubazati átalányának megállapítása tárgyában és ez ellen Bercsenyi József által beadott felelkezés.

78. Wekerlefalva község képviselőtestületének határozata Reiter István tanító követelése iránt kötött egyezés tárgyában.

79. Kiszács község képviselőtestületének határozata a jegyzői javadalmazásul szolgáló 24 előfogadnak mikénti felhasználása tárgyában.

80. Gyurgyevó község képviselőtestületének határozata a községi előjárók és rendőrök fizetésének leszállítása tárgyában.

81. O-Becse község képviselőtestületének határozata egy 500 frt fizetéssel javadalmazandó jogtanácsos választása tárgyában és ez ellen dr. Vlahovics Iván által beadott felelkezés.

82. Petrovosszellő község képviselőtestületének határozata Mihelics Márton nagyvendéglős I. negyedévi bérletéből 100 frtnak elengedése tárgyában.

83. Bogojeva község képviselőtestületének határozata az utadó beszedése tárgyában.

84. B-Feketehegy község szabályrendelete a községi kertész javadalmazásának megállapítása tárgyában.

85. Mohol község képviselőtestületének határozata a gör. kel. és róm. kath. templom tornyára új órák beszerzése tárgyában.

86. O-Kanizsa község szabályrendelete a regálé és fogyasztási adó fizetési jutalékok hovatartozása tárgyában.

87. Német-Palánka község képviselőtestületének határozata a kataszteri munkálatok elkészítésére kirendelt munkaerő díjazása tárgyában.

88. Fuchs Wencz Erzsébet szülészno oklevelének meghirdetése.

89. Özveggy Kovács Hauszka Rozália szülészno oklevelének meghirdetése.

90. Varga Kozma Katalin szülészno oklevelének meghirdetése.

91. Habina Sümegi Verona szülészno oklevelének meghirdetése.

92. Lehotkai Szuhomelli Margit szülészno oklevelének meghirdetése.

93. O-Kanizsa község képviselőtestületének határozata Mihály Sándor községi jegyzőnek elengedendő 378 frt 57 kr leírása tárgyában és ez ellen Nagy János és társai által beadott felelkezés.

94. Báthmonostor község 1890-91., Monostorszegh, Rigyica községek 1893. évi közpénztári számadásai. A palánkai járás mértékbeillesítési hivatalának 1894. évi számadása. Gakova község 1893. évi közpénztári számadása. Pacsér község 1895. évi pótköltségvetési előirányzata. Veprovác, Bresztovác, Uj-Szivac községek 1893-94., Csantavér, Matheovics, Gajdobra, Bogyan és Vajszka községek 1894. évi közpénztári számadásai.

Ujdonságok.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Fodor Mihály zombori pénzügyigazgatósági segédtitkárát a szolnoki pénzügyigazgatósághoz pénzügyi titkárrá nevezte ki. Fodor Mihályban a zombori pénzügyigazgatóság egyik legszorgalmasabb és legképzettebb tisztviselőjét veszteli el, társadalmi életünk pedig egyik legkedveltebb és népzerterű alakját. A távozó titkár lapunknak is hű munkatársa volt, a kaszinó-egyleti dalárdának pedig valóságos egyik életöszeleme. Amely örömet okoz tehát barátai és tisztelői körében a kinevezetése, ép oly sajnálattal veszi tudomásul mindenki az eltávozását.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Előd Gyula székesfehérvári pénzügyigazgatósági fogalmazót a zombori kir. pénzügyigazgatósághoz segédtitkárrá nevezte ki.

A dalárda Pécssett. A zombori kaszinó-egyleti dalárdát a múlt nyár folyamán meglátogatta a pécsi dalárda. A mi dalárdánk ezen látogatást viszonzni kívánja s így a tegnapielőtt, Pribil Ernő elnökölte alatt, tartott választmányi ülésen elhatározta, hogy a dalárda szeptember hó 7-én a pécsiek látogatásának viszonzására Pécsre járandulni. Dalárdánk szeptember hó 7-én a reggeli vonattal indul. Pécsre érkezik délután 5 óra körül. Este részt vesz a Pécssett az ottani dalárda által rendezendő hangversenyen. Több darabban fog dalárdánk szerepelni. Így énekelni fogja Huber K., „Vadászkar“-át, Horváth Á. „Magyar dalok“-at és Abt „Winetá“-ját. Dalárdánk, amelynek immár messze a vidéken olyan jó hírre van, bizonyára Pécssett is a legteljesebb elismerést fogja aratni.

Tanítói nagygyűlés és hangverseny. Topolyai lev. írja: Szepe és magasztos ünnepek volt tegnapelőtt városunk színhelye. A bacs-tiszavidéki róm. kath. tanítók nálunk tarták meg ezidai nagygyűlésüket, amelyre a dél- és al-Bácska majdnem minden községéből tekintélyes számban sereglettek egybe a tanügy és népművelés lelkes bajnokai. A gyűlés a „Társaskör“ épület egyik nagytermében folyt le s a hivatott tanfelfiákon kívül számos előkelő vendégsereg is vett azon részt. Az ünnepi istentisztelet után Matoss János esperes-plébános az egylet elnöke lazaifas és vallásos szellemben tartott lendületes beszéddel megnyitá a gyűlést. A lelkes éljenzéssel fogadott nagyhatású szónoklat után, Scheffer Antal ó-becsei tanító indítványára Császka György kalocsai érseknek azon atyai jószágáért, hogy a Kalocsán építendő tanítókháza javára 12000 frtot adományozott, az egylet stírgönyileg hálaléretét fejezte ki. Érdekesek és fölötte tanulságosok voltak a felolvasott értekezletek. Makay Gábor topolyai hitelenző mely tudománygyal irt felolvasást tartott: A bibliai oktatásról. Utanna Greiner Ferenc földvári tanító: A történelem tanítása a nemzeti nevelés terén, és végül Takáts Elek topolyai tanító: A tanítás és nevelés befolyása a társadalmi életre. Mindhárom dolgozat élénk megbeszélés tárgyat képezte. Berauer kalocsai kép. tanár tudomására hozta az egyletnek, hogy Povankovits Fanni a tanítókházának 1000 frtot adományozott. Az egylet stírgönyileg hálás köszönetét fejezte ki. Karaszki kisbgyeszi tanító 25 éves jubileuma alkalmából 2 hold szőlőföldet adományozott a tanítókházának. Mintegy d. u. 2 órakor az elnök köszönetet mondott az ügybuzgó tanítóknak és a vendégseregnek szives megjelenéséért és egy Ave-Maria kiseretében berekeszté a gyűlést. Ezután nagy bankett rendeztetett, amelyen Öfelsége a királyra, Császka érsekre és Majer Bela kalocsai egyházmegyei főtanfelügyelőre több lelkes felkőszöntő mondatot. — Este az ó-becsei kitűnően szervezett dalárda fényes hangversenyt rendezett. Erre az egész környékből sereglett egybe az intelligens községek. Minden egyes énekdarab rendkívüli élvezetet nyújtott a nagy hallgatóságának. Fölötte szép volt Riszner József ur hegedűjátéka, Gubanic szavalata, Pali Lajos szóló éneke és Revfy zongorajátéka. Az előadást kedélyes tánc követte. A tiszta jövedelem fele a „Tanítók árvalázára“, a másik fele pedig szegénygyermeknek tanitattása és felruházására fordították.

A dalárda Mármaroszigeten. Emleltettük, hogy a kaszinó-egyleti dalárda a mármaroszigeti dalárdának zászlószentelési ünnepélyén küldöttségleg képviseltette magát. Dalárdánk képviseletében dr. Horváth Ákos és dr. Csernus Pál voltak Mármaroszigeten. A tegnapielőtt tartott választmányi ülésen Pribil Ernő elnöknek ide vonatkozó jelentése után dr. Horváth Ákos részletesen beszámolt utjukról, elmondván, hogy a mármaroszigeti dalosok részéről milyen szívélyes fogadtatásban részesültek. A dalárda választmánya a két kiküldöttnék jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Jövő számban különben az egyik kiküldöttnék részletes megemlékezőst fogunk közölni a mármaroszigeti utról.

Zombor szab. kir. város kereskedelmi középiskolájában az 1895-96. tanévre a beiratások f. évi szeptember hó 1-től 4-éig mindenkor d. e. 9-12 óráig fognak eszközöltetni. A kereskedelmi iskola első osztályába oly tanulók vétetnek fel, kik a gimnázium, reál, vagy polgári iskola négy osztályát sikerrel végezték el. Ezen iskola egyenlő rangu bármely kereskedelmi akadémia-, főgimnázium- vagy főreáliskolával és formális kvalifikáció tekintetében is ugyanazon kedvezményekben részesül, mint bármely középiskola. A három éves tanulmányot végzett és érettségét tett ifjak az egyévi önkéntességi kedvezményben is részesülnek; a szorosan vett kereskedelmi pályán kívül pedig a köztisztviselői pályán is alkalmazhatók. A helybeli tanulók tandíja 20 frt, a vidékieké 30 frt; felvételi díj 2 frt, azonkívül ifjusági könyvtárra 1 frt és értesítőre 50 kr fizetendő;

szegénysorsu, jeles előmenetelt tett tanulók tandíjmentességben részesülnek. Minden egyébre nézve az igazgatóság írásbeli, vagy szóbeli megkeresésre készséggel ad felvilágosítást. — Az igazgatóság.

A Csitaonica ünnepélye. A zombori szerb csitaonica folyó évi szeptember hó 14-én és 15-én fennállásának 50. évi évfordulóját és egyuttal zászlószentelési ünnepélyt fogja megünnepelni. Ezen az ünnepélyen a zombori kaszinó-egyleti dalárda is részt vesz; u. i. ugy a fáklásmenet alkalmával, mint pedig a hangversenyen több darabot énekelni fog.

Maly József legujabb festménye. Maly József zombori festőművész „Enyelgés“ című legujabb festménye a fútceai Scherer-féle kereskedés kirakatában közszemlére van kiteve. A festményt Fernbach Antal zombori nagybirtokos vette meg. Ajánljuk jeles festőművészdünet a műpártolók figyelmébe. A festményre különben még visszatérünk.

Allami érem. A m. kir. földmívelési miniszter a bajai gyümölcsészeti egyesület f. évi október 5-7-én tartandó kiállítására sikerének emelése céljából 3 darab érdeméremet bocsátott rendelkezésre. A fölötte szép, nagy érem egyik oldalán „A mezőgazdaság terén szerzett érdem elismeréséül“, a másik oldalán pedig „Ferencz József I. K. ausztriai császár és Magyarország apostoli királya“ olvasható, amott magyar korona, emitt pedig a felség domboru képe körül.

Városi közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó évi szeptember hó 3-án rendes közgyűlést tart.

Kirandulás. A zombori kerékpár-egyesület folyó évi szeptember hó 1-én Bezdánba kirandulást rendez. Indulás: d. u. 2 órakor a klubhelyiségből.

Plébánosválasztás Baján. A bajai róm. kath. plébánosválasztás — mint a B. E. írja — szeptember 12-én fog megejtetni.

Eljegyzés. Dr. Biró Károly szabadkai ügyvéd eljegyezte özv. Brestyánszky Kálmánné szül. Száritis Gizella urnót.

Sorsjáték Apatinban. A pénzügyminiszter megengedte, hogy az apatini önkéntes tüzoltó-egyesület a saját betegsegélyző egylet javára 4000 drb 25 kros sorsjegyet bocsájtasson ki s hogy azokat kisorsolhassa. Nyereményt készpénz és értékpapír nem képezhet.

Kisiklott vonat. E hó 19-én az O-Becseről Szabadkára menő délutáni vonat, közel Zenta állomáshoz, kikökkent a vágányról. Egy III. osztályu kocsi első két kereke siklott le a sínről, de komolyabb baj nem történt, csak az, hogy késéssel ért be a vonat Szabadkára.

Halálozás. Id. Popovits Sándor, O-Becsenek hosszú időn át volt gör. kel. lelkesze és tiszteletbeli esperes a napokban a lipótmezei tébolydában elhunyt. A szerencsétlen lelkész pár hó előtt szállították fel lelki betegsége miatt Budapestre.

Műkedvelői előadás. Az ó-sziváci tanuló ifjuság egy igen sikertült műkedvelői előadást rendezett: befolyt összesen 75 frt. Felülfizettek: Fernbach József 1 frt 50 kr, dr. Goldstein Ignac 1 frt, dr. Pataj Sándor 1 korona, Singer S. 1 korona, Spitzer N. 1 korona, N. N. 1 korona, Kocsy József 1 korona, Ábrahám Dávid 1 korona, Schwarz Lajos 30 kr, Veisz Jakab 30 kr, Popper N.-né 30 kr, Fleischer Jenő 20 kr, Ábrahám Izidor 25 kr. A rendezőség ez uton is kifejezi köszönetét.

Régi magyar történet. Szegeden, az alsóvárosi barátokolostor könyvtárában egy becses könyvet találtak. 1454-ből való, gót betűkkel írott s díszes iniciálékkal föstött. Első lapján ez a latinnyelvű felirat olvasható: „Iratott szegény Jenő Pál által tiszteledő Imre nagyváradi mester-kanonok és gyulai lelkész bőkezűségéből.“ Az ötszázéves könyv magyar történelmi képek sorozata. Életrások, magyar fejedelmek és királyok és hadverő magyar hősök jellemzése és dícső csaták leírása. A dallás idők klasszikus írott emléke a legnagyobb büszkesége most a szegedi franciskánusoknak.

Beiratások. A zombori izr. népiskolában az új tanévre való beiratások f. évi szeptember 1-én délelőtt 8-12-ig az iskola helyiségében tartatnak meg.

Gyógyfürdő Ns.-Militicsen. Emleltettük már, hogy Darázs István, nyugállományban levő nagy. kir. honvédszázados Ns.-Militicsen az ottani gyógyerejű sóstónál flütdöt akar építeni a nagyközönségnek anyagi támogatásával. Értesítjük közönségütnék, hogy szerkesztőségütnék is van elhelyezve egy aláírási iv az anyagi hozzájárulást illetőleg.

Monstre-végtárgyalás. Még 1888-ban történt, hogy a kulai takarékpénztár megbukott. A felszámolásnál a 360,000 frt passzívával szemben 30,000 frt aktiva mutatkozott. Igen természetes, hogy ezt az abnormális állapotot bűnös manipulációk idézték elő, a mely manipulációknak a főmestere az Amerikába kiszökött s még jelenleg is ott élő Boskó Á. Mór volt. Boskón kívül természetesen másokat is terhel a felelősség s a bűnös mulasztás. Hosszu hét évi vizsgálat után a zombori kir. törvényszék tegnapelőttre tüzte ki a végtárgyalás megtartását. Három felügyelő bizottsági- és két igazgatósági tag lett vádlottként megidézve; a többi terheltek részben elhaltak már, részben pedig megszüntetetté ellenük az eljárás. A törvényszék a következőkép alakult meg: elnök Dalmay Pál, szavazó bírák Grün József és Santha Armin. A vádhatóságot Mayer Károly kir. alügyész képviseli. Védők: Darvay Fülöp budapesti- és dr. Balogh Ernő zombori ügyvédek. Tegnapielőtt és tegnap d. e. a panaszosok lettek kihallgatva, tegnap d. u. a vádlottakra került a sor. A tárgyalás további folyamáról jövő számban referálunk.

Az anyakönyvekről szóló törvény magyarázata. Dr. Lukács György belügyminiszteri titkár szakszerű magyarázatot irt az állami anyakönyvekről szóló törvényhez. A munka, mely főleg gyakorlati célokra készült, szeptember elején jelenik meg a könyvpiacra, a „Pesti könyvnyomda Részvénytársaság“ kiadásában.

A kutba fult. Raszina pusztán f. hó 20-án Balázs Antal éjjeli ór 5 éves Ádám fia egy kutba esett s bele is fult. Fűrdőni indult pajtáisaival s utközben vizet akart inni. Ó buzta fel a vödört, de megcsuszta a vizes deszkákra, a káva nélküli kutba zuhant. Társai megijedve elfutottak, előbb megfűrdöttek s csak azután hívtak segítséget, a mi persze már későn volt. Furcsa, hogy az egész pusztában alig van kut, melynek kávája volna. Többször előfordult már ezen eset a nevezett pusztán s nem egyszer szerencsétlen véget is ért. Jó volna tehát a kutaknak káváat csináltatni.

45. Uj-Palánka község szabályrendelete a búsvágási szemle teljesítéséért szedendő díjak tárgyában.

46. Uj-Palánka község képviselőtestületének határozata Reszely Adám körállatorvos látogatási díjának megállapítása tárgyában.

47. N.-Palánka község képviselőtestületének határozata Reszely Adám körállatorvos látogatási díjának megállapítása tárgyában.

48. O-Soóvé község képviselőtestületének határozata a községi járvány-kórház megvétele tárgyában.

49. O-Sztopár község képviselőtestületének a községi pénztárnok óvadékának biztosítása tárgyában hozott határozata és ez ellen Pluzsarov Milán és társai ó-sztopári lakosok által benyújtott felelkezés.

50. B.-Földvár község képviselőtestületének határozata Csordás Mihály ottani lakos segélyezése iránt.

51. B.-Földvár község képviselőtestületének határozata Popovics Boskó adójelező részére új lakás építése tárgyában valamint ez ellen Horváth András által beadott felelkezés.

52. Ugyanannak határozata az árvízkarosultak segélyezése tárgyában.

53. Ugyanannak határozata az árvízkarosultak segélyezése tárgyában valamint ez ellen Grósz Illés által beadott felelkezés.

54. Krusevlya község képviselőtestületének határozata az iskola alapvagyontól 62 frt utalványozásának kiegészítése tárgyában.

55. Sztanisics község képviselőtestületének határozata Speer József tartozásának leírása tárgyában.

56. N.-Palánka községének a vágó biztosi szemle és vágóhidhi használati díjakról alkotott szabályrendelet módosítása tárgyában hozott határozata.

57. Kupuszina község képviselőtestületének határozata a körállatorvos látogatási díjának megállapítása tárgyában.

58. B.-Doroszló község képviselőtestületének a körállatorvos gyógykezelési díjának megállapítása tárgyában hozott határozata és ez ellen Schlesinger József által benyújtott felelkezés.

59. Goszpodince község képviselőtestületének határozata legelő felszántás tárgyában.

60. N.-Palánka községnek szabályrendelete a vágóhid használati díjának megállapítása tárgyában.

61. Felső-Szent-Iván község szabályrendelete a faiskola kezelői állás szervezése tárgyában és ez ellen Csilics Alajos és társai által benyújtott felelkezés.

62. B.-Földvár község képviselőtestületének határozata Nacs György és társai községi esküdtek jutalmazása tárgyában.

63. Paraga község képviselőtestületének határozata postahivatal felállítás tárgyában.

64. N. Palánka község képviselőtestületének határozata a régi faiskola terület eladása tárgyában.

65. Ugyanannak határozata a községben levő gödrök eladása tárgyában.

66. Petrovoscilló község képviselőtestületének határozata a hivatalos boncolásnál szükséges bonceszközök beszerzése tárgyában.

67. Kovil-Szt-Iván község képviselőtestületének határozata 3000 frt kölcsön felvétele tárgyában.

68. Petrovoscilló község képviselőtestületének határozata az ottani róm. kath. iskolának egy új leányosztály felállítása tárgyában.

69. Bács-Földvár község képviselőtestületének határozata dr. Balogh Ernő ügyvéd részére 30 frt munkadíj utalványozása tárgyában.

70. Apatin község képviselőtestületének határozata a regále kötvények értékesítéséből megmaradt összeg hovatfordítása tárgyában.

71. Tovarisoa község képviselőtestületének határozata a tanítói nyugdíjra stb. fedezése tárgyában.

72. Felső-Kovil község pótszabályrendelete a községi szervezési pótszabályrendelet módosítása tárgyában.

73. B.-Földvár község képviselőtestületének határozata a községi felesleges penzek elhelyezése tárgyában.

74. Baracska község képviselőtestületének határozata a községi nagyvendéglő megvétele tárgyában és ez ellen Gyovics Peter és társai által beadott felelkezés.

75. Petrovoscilló község képviselőtestületének határozata az egyes lakosok által a község pénztárába legelőjutalek után eső adó címén befizetett összegek visszatérítése tárgyában.

76. Bezdán község képviselőtestületének határozata a község felesleges penzeinek elhelyezése tárgyában.

77. Paraga község képviselőtestületének határozata a községi rendőrség rubázati átalányának megállapítása tárgyában és ez ellen Bercsényi József által beadott felelkezés.

78. Wekerlefalva község képviselőtestületének határozata Reiter István tanító követelése iránt kötött egyezség tárgyában.

79. Kisacs község képviselőtestületének határozata a jegyzői javadalmazásul szolgáló 24 előfogatnak mikénti felhasználása tárgyában.

80. Gyurgyevó község képviselőtestületének határozata a községi előjárók és rendőrök fizetésének leszállítása tárgyában.

81. O-Becse község képviselőtestületének határozata egy 500 frt fizetéssel javadalmazandó jogtanácsos választása tárgyában és ez ellen dr. Vlahovics Iván által beadott felelkezés.

82. Petrovoscilló község képviselőtestületének határozata Mihelics Marton nagyvendéglős I. negyedévi bérletéből 100 frtnak elengedése tárgyában.

83. Bogojeva község képviselőtestületének határozata az utadó beszéde tárgyában.

84. B.-Feketehegy község szabályrendelete a községi kertész javadalmazásának megállapítása tárgyában.

85. Mohol község képviselőtestületének határozata a gör. kel. és róm. kath. templom tornyára új órák beszerzése tárgyában.

86. O-Kanizsa község szabályrendelete a regále és fogsasztási adó fizetési jutalek hovatfordítása tárgyában.

87. Német-Palánka község képviselőtestületének határozata a kataszteri munkálatok elkészítésére kirendelt munkaerő díjazása tárgyában.

88. Fuchs Wencz Erzsébet szülészno oklevelének meghirdetése.

89. Ózvegy Kovács Hauszka Rozália szülészno oklevelének meghirdetése.

90. Varga Kozma Katalin szülészno oklevelének meghirdetése.

91. Habina Sümegi Verona szülészno oklevelének meghirdetése.

92. Lehetkai Szuhomelli Margit szülészno oklevelének meghirdetése.

93. O-Kanizsa község képviselőtestületének határozata Mihály Sándor községi jegyzőnek elengedendő 378 frt 57 kr leírása tárgyában és ez ellen Nagy János és társai által beadott felelkezés.

94. Báthmonostor község 1890—91., Monostorszegh, Rigyica községek 1893. évi közpénztári számadásai. A palánkai járás mértékitelesítési hivatalának 1894. évi számadása. Gákova község 1893. évi közpénztári számadása. Pacser község 1895. évi pótköltségvetési előirányzata. Veprovác, Bresztovác, Uj-Szivac községek 1893—94., Csantavér, Matheovics, Gajdobra, Bogyan és Vajszka községek 1894. évi közpénztári számadásai.

Ujdonságok.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Fodor Mihály zombori pénzügyigazgatósági segédtitkárát a szolnoki pénzügyigazgatósághoz pénzügyi titkárrá nevezte ki. Fodor Mihályban a zombori pénzügyigazgatóság egyik legszorgalmasabb és legképzettebb tisztviselőjét veszti el, társadalmi életünk pedig egyik legkedveltebb és népszerű alakját. A tavozó titkár lapunknak is hű munkatársa volt, a kaszinó-egyleti dalárdának pedig valóságos elnöke. Amely örömet okoz tehát barátai és tisztelői körében a kinevezetése, ép oly sajnálattal veszi tudomásul mindenki az eltávozását.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Előd Gyula székesfehérvári pénzügyigazgatósági fogalmazót a zombori kir. pénzügyigazgatósághoz segédtitkárrá nevezte ki.

A dalárda Pécselt. A zombori kaszinó-egyleti dalárdat a múlt nyár folyamán meglátogatta a pécsi dalárda. A mi dalárdánk ezen látogatást viszonzni kívánja s így a tegnapielőtt, Pribil Ernő elnöke alatt, tartott választmányi ülésen elhatározta, hogy a dalárda szeptember hó 7-én a pécsi lakotatásának viszonzására Pécsre fog rándulni. Dalárdánk szeptember hó 7-én a reggeli vonattal indul. Pécsre érkezik délután 5 óra körül. Este részt vesz a Pécselt az ottani dalárda által rendezendő hangversenyen. Több darabbal fog dalárdánk szerepelni. Így énekelni fogja Huber K. „Vadászkar“-át, Horváth A. „Magyar dalok“-at és Abt „Winetá“-ját. Dalárdánk, amelynek immár messze a vidéken olyan jó hírneve van, bizonyára Pécselt is a legteljesebb elismerést fogja aratni.

Tanítói nagygyűlés és hangverseny. Topolyai lev. írja: Szepe és magasztos ünnepélynek volt tegnapielőtt városunk színhelye. A bács-tiszavidéki róm. kath. tanítók nálunk tarták meg ezideli nagygyűlést, amelyre a dél- és al-Bácska majdnem minden községéből tekintélyes számban sereglettek egybe a tanúgy és népevelés lelkes bajnokai. A gyűlés a „Tarsaskör“-épület egyik nagytermében folyt le s a hivatott tanfőfiakon kívül számos előkelő vendégsereg is vett azon részt. Az ünnepi istentisztelet után Matoss János esperes-plébános az egyet elnöke hazafias és vallásos szellemben tartott lendületes beszéddel megnyitá a gyűlést. A lelkes előzessel fogadták nagyhatású szónoklat után, Scheffer Antal ó-becsei tanító indítványára Császa György kalocsai érseknek azon atyai jószágért, hogy a Kalocsán építendő tanítókháza javára 12000 frtot adományozott, az egyet stírgönyileg halázcztet fejezte ki. Érdekesekek és föllette tanulságosok voltak a felolvasott értekezletek. Makay Gábor topolyai hitelenző mely tudományról írt felolvasást tartott: A bibliai oktatásról. Utánna Greiner Ferenc földvári tanító: A történelem tanítása a nemzeti nevelés terén, és végül Takáts Elek topolyai tanító: A tanítás és nevelés befolyása a társadalmi életre. Mindhárom dolgozat élénk megbeszélés tárgyát képezte. Berauer kalocsai kép. tanár tudomasára hozta az egyetnek, hogy Povankovits Fanni a tanítók-házának 1000 frtot adományozott. Az egyet stírgönyileg halás köszönetét fejezte ki. Karaszí kishegyési tanító 25 éves jubileuma alkalmából 2 hold szőlőföldet adományozott a tanítók-házának. Mintegy d. u. 2 órakor az elnök köszönetet mondott az ügybuzgó tanítóságnak és a vendégseregnek szives megjelenéséért és egy Ave-Maria kíséretében berekeszté a gyűlést. Ezután nagy bankett rendeztetett, amelyen Ófelsége a királyra, Császa érsekre és Majer Bela kalocsai egyházmegyei főtanfelügyelőre több lelkes felkőszöntő mondatot. — Este az ó-becsei kőttőnen szervezett dalárda fényes hangversenyt rendezett. Erre az egész környékből sereglett egybe az intelligens közönség. Minden egyes énekdarab rendkívüli élvezetet nyújtott a nagy hallgatóságnak. Föllette szepe volt Riszner József ur hegedűjátéka, Gubanic szavalata, Pali Lajos szóló éneke és Revfy zongorajátéka. Az előadást kedélyes tánc követte. A tiszta jóvedelem fele a „Tanítók áravázára“, a másik fele pedig szegénygyermeknek tanitattása és felrubázására fordították.

A dalárda Mármaroszigeten. Emilitettük, hogy a kaszinó-egyleti dalárda a mármaroszigeti dalárdának zászlószentelési ünnepélyen küldöttsegleg képviseltette magát. Dalárdánk képviselőiben dr. Horváth Ákos és dr. Csernus Pál voltak Mármaroszigeten. A tegnapielőtt tartott választmányi ülésen Pribil Ernő elnöknek ide vonatkozó jelentése után dr. Horváth Ákos részletesen beszámolt utjukról, elmondván, hogy a mármaroszigeti dalosok részéről milyen szíves fogadtásban részesültek. A dalárda választmánya a két kiküldöttnek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Jövő szá-munkban különben az egyik kiküldött tollából részletes megemlékezést fogunk közölni a mármaroszigeti utról.

Zombor szab. kir. város kereskedelmi középiskolájában az 1895—96. tanévre a beiratások f. évi szeptember hó 1-től 4-éig mindenkor d. e. 9—12 óráig fognak eszközöltetni. A kereskedelmi iskola első osztályába oly tanulók vétetnek fel, kik a gimnázium, reál, vagy polgári iskola négy osztályát sikerrel végezték el. Ezen iskola egyenlő rangu bármely kereskedelmi akadémiára, főgimnázium- vagy főreáliskolával és formális kvalifikáció tekintetében is ugyanazon kedvezményekben részesül, mint bármely középiskola. A három éves tanulmányot végezték és érettségét tett ifjak az egyévi önkéntességi kedvezményben is részesülnek; a szorosán vett kereskedelmi pályán kívül pedig a közútszítviselői pályán is alkalmazhatnák. A helybeli tanulók tandíja 20 frt, a vidékieké 30 frt; felvételi díj 2 frt, azonkívül ifjúsági könyvtárra 1 frt és értesítőre 50 kr fizetendő;

szegénysorsu, jeles előmenetelt tett tanulók tandíjmentességben részesülnek. Minden egyébre nézve az igazgatóság írásbeli, vagy szóbeli megkeresésre készséggel ad felvilágosítást. — Az igazgatóság.

A Csitaonica ünnepélye. A zombori szerb csitaonica folyó évi szeptember hó 14-én és 15-én fennállásának 50. évi évfordulóját és egyuttal zászlószentelési ünnepélyét fogja megünnepelni. Ezen az ünnepélyen a zombori kaszinó-egyleti dalárda is részt vesz; u. i. egy a faklyásmenet alkalmával, mint pedig a hangversenyen több darabot énekelni fog.

Maly József legújabb festménye. Maly József zombori festőművész „Enyelgés“ című legújabb festménye a főtcaai Scherer-féle kereskedés kirakataban közszemlére van kiteve. A festményt Fernbach Antal zombori nagybirtokos vette meg. Ajánljuk jeles festőművésznket a műpártolok figyelmébe. A festményre különben még visszatérünk.

Allami érem. A m. kir. földmivelési miniszter a bajai gyümölcsészeti egyesület f. évi október 5—7-én tartandó kiállításának sikerének emelése céljából 3 darab érdeméremet bocsátott rendelkezésre. A föllette szép, nagy érem egyik oldalán „A mezőgazdaság terén szerzett érdem elismeréséül“, a másik oldalán pedig „Ferenz József I. K. ausztriai császár és Magyarország apostoli királya“ olvasható, amott magyar korona, emitt pedig a felség domboru képe körül.

Városi közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó évi szeptember hó 3-án rendes közgyűlést tart.

Kirándulás. A zombori kerékpár-egyesület folyó évi szeptember hó 1-én Bezdánba kirándulást rendez. Indulás: d. u. 2 órakor a klubhelyiségéből.

Plébánosválasztás Baján. A bajai róm. kath. plébánosválasztás — mint a B. E. írja — szeptember 12-én fog megejtetni.

Eljegyzés. Dr. Biró Károly szabadkai ügyvéd eljegyezte özv. Brestyánszky Kálmánné szül. Szárits Gizella urnót.

Sorsjáték Apatinban. A pénzügyminiszter megengedte, hogy az apatini önkéntes tűzoltó-egyesület a saját betegsegélyző egylet javára 4000 drb 25 kros sorsjegyet bocsájtasson ki s hogy azokat kisorsolhassa. Nyereményt készpénz és értékpapír nem képezhet.

Kisiklott vonat. E hó 19-én az O-Becseről Szabadkára menő délutáni vonat, közel Zenta állomáshoz, kizökent a vágányról. Egy III. osztályu kocsi első két kereke siklott le a sínről, de komolyabb baj nem történt, csak az, hogy késéssel ért be a vonat Szabadkára.

Halálozás. Id. Popovits Sándor, O-Becsenek hosszu időn át volt gör. kel. lelkésze és tiszteletbeli esperes a napokban a lipótmezei tébolydában elhunyt. A szerencsétlen lelkész pár hó előtt szállították fel lelki betegsége miatt Budapestre.

Műkedvelői előadás. Az ó-szivaci tanuló ifjúság egy igen sikertült műkedvelői előadást rendezett: befolyt összesen 75 frt. Felülizettek: Fernbach József 1 frt 50 kr, dr. Goldstein Ignac 1 frt, dr. Pataj Sándor 1 korona, Singer S. 1 korona, Spitzer N. 1 korona, N. N. 1 korona, Kocsy József 1 korona, Ábrahám Dávid 1 korona, Schwarz Lajos 30 kr, Veisz Jakab 30 kr, Popper N.-né 30 kr, Fleischer Jenő 20 kr, Ábrahám Izidor 25 kr. A rendezőség ez uton is kifejezi köszönetét.

Régi magyar történet. Szegeden, az alsóvárosi barátokolostor könyvtárában egy becses könyvet találtak. 1454-ből való, got betűkkel írott s díszes iniciálékkal főtött. Első lapján ez a latinnyelvű felirat olvasható: „Iratott szegény Jenő Pál által tiszteletű Imre nagyváradi mester kanonok és gyulai lelkész bőkezűségéből.“ Az ötszázéves könyv magyar történelmi képek sorozata. Életírások, magyar fejedelmek és királyok és hadverő magyar hősök jellemzése és dicső csaták leírása. A dalás idők klasszikus írott emléke a legnagyobb büszkesége most a szegedi franciskánusoknak.

Beiratások. A zombori izr. népiskolában az új tanévre való beiratások f. évi szeptember 1-én délelőtt 8—12-ig az iskola helyiségében tartatnak meg.

Gyógyfürdő Ns.-Militicsen. Emilitettük már, hogy Darázs István, nyugállományban levő magy. kir. honvédszázados Ns.-Militicsen az ottani gyógyerejű sőtónál fürdőt akar építeni a nagyközönségnek anyagi támogatásával. Értesítjük közönségünket, hogy szerkesztőségünknel is van elhelyezve egy aláírási iv az anyagi hozzájárulást illetőleg.

Monstre-végtárgyalás. Még 1888-ban történt, hogy a kulai takarékpénztár megbukott. A fel-számolásnál a 360,000 frt passzívával szemben 30,000 frt aktiva mutatkozott. Igen természetes, hogy ezt az abnormális állapotot bűnös manipulációk idézték elő, a mely manipulációknak a főmestere az Amerikába kiszö-kött s még jelenleg is ott él Boskó A. Mór volt. Boskón kívül természetesen másokat is terhelt a felelőség s a bűnös mulasztás. Hosszu hét évi vizsgálat után a zombori kir. törvényszék tegnapielőtt tüzte ki a végtárgya-lás megtartását. Három felügyelő bizottsági és két igazgatósági tag lett vádlottként megidézve; a többi terhelték részben elhaltak már, részben pedig megszünttetett ellentük az eljárás. A törvényszék a követ-kezőkép alakult meg: elnök Dalmay Pál, szavazó bírák Grün József és Santha Ármán. A vádatóságot Mayer Károly kir. alügyész képviseli. Védők: Darvay Fülöp budapesti és dr. Balogh Ernő zombori ügyvédek. Tegnapielőtt és tegnap d. e. a panaszosok lettek ki-hallgatva, tegnap d. u. a vádlottakra került a sor. A tárgyalás további folyamáról jövő szá-munkban referálunk.

Az anyakönyvekről szóló törvény magyarázata. Dr. Lukács György helygyminiszteri titkár szakszerű magyarázatot írt az állami anyakönyvekről szóló törvényhez. A munka, mely főleg gyakorlati célokra készült, szeptember elején jelenik meg a könyvpiacra, a „Pesti könyvnyomda Reszvénytársaság“ kiadásában.

A kutba fult. Rasztina pusztán f. hó 26-án Balázs Antal éjjeli ór 5 éves Ádám fia egy kutba esett s bele is fult. Fűtrődni indult pajtásaival s utközben vízet akart inni. Ő húzta fel a vödört, de megcsuszta a vizes deszkákon, a káva nélküli kutba zuhant. Társai meg-ijedve elfutottak, előbb megfűtrődtek s csak azután hivatnak segítséget, a mi persze már késő volt. Furesza, hogy az egész pusztában alig van kut, melynek kávája volna. Többször előfordult már ezen eset a nevezett pusztán s nem egyszer szerencsétlen véget is ért. Jó volna tehát a kutaknak káváit csináltatni.

Dinnyeárlás a korzón. Rendőrkapitányunk figyelmét felhívjuk a dinnyeárlási helyek mielőbbi kijelölése iránt, mert azt már még sem enged meg — remélem — a városi főkapitány ur, hogy a dinnyék a város legszebb pontjait, mint a korzó, a főtéca Falcione-féle ház, Gottlieb (most Jakobcsits)-féle ház, Matzitz-féle vendéglő, Roheim-féle ház, Vujevich-féle ház, Pávlovits Jenő-féle ház stb. stb. előtti térségeken árultassanak, s az árlási hely környéke héjjakkal bepiszkíttassanak. A Jokai-tér azon hely, ahol szabadon árulhatunk, tessék főkapitány ur őket oda szorítani. (Beküldetett.)

Felvétel az orsz. szini akadémiába. Az orsz. m. kir. színművészeti akadémián a beiratások szeptember hó 1., 2., 3. ik napjain lesznek, a felvételi vizsgálat pedig 5-én d. u. 3 órakor tartatik. Az orsz. m. kir. színművészeti akadémiába való felvételhez megkivántatnak: a) Szinpadias, csinos alak. b) Tiszta kifejtésű csengő hang. c) Kifejlett testi alkotás mellett (melyről az intézeti orvos ad véleményt) legalább 18 éves kor a férfiaknál, legalább 16 éves kor a leányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó. d) Anyai műveltség és iskolai képzettségéről való bizonyítvány, amennyit e korban minden művelt ifjútól megvárhatni, különösen a magyar nyelv tan alapos ismerete. e) Szülői vagy gyámi megegyezés. Amely jelentkezővel ezek nem személyesen jelennek meg, megegyezést hiteles iratban tartozik az illető felmutatni. f) A jelentkező növendék csupán a valóságos és törvényes családi neven irathatja be magát. g) Jó magaviseletről szóló erkölcsi bizonyítvány, mely vagy iskolai bizonyítvánnyal, vagy hatóságilag, vagy ismert egyének aláírásával mulhatlanul igazolandó. h) Minden újonnan jelentkező az első osztályba csak próbaidőre vétetik fel, ennek leteltével újabb vizsgálatnak vettetik alá. A felvételt tehát nem végleges, a letelt próbaidő után a tehetségtelen, vagy hanyag növendék elbocsátatik. Ha a felvett növendék tehetséget, szorgalmat, haladást nem tanúsít, bármely évben, időközben is elbocsátható. i) A belépő új növendék 1 ftt beiratási díjat s 5 ftt felvételi díjat, valamennyi növendék pedig 1 ftt beiratási díjat, azonkívül 30 ftt tandíjt, tartozik 2 ftt díjletben, u. m. szeptember 15-én és február 1-én előre fizetni. j) Minden felvett növendék tartozik szülőivel, vagy gyámiával együtt az eléjük terjesztendő kötelezvény aláírni. Bővebb értesítést az intézet igazgatósága (Kerepesi-ut 1. sz. III. em.) készsége ad.

Műkedvelői előadás Monostorszegen.

A monostorszegi ifjuság f. é. augusztus hó 24-én az „Olvasókör” alapja javára táncal egybekötött műkedvelői előadást rendezett, mely úgy anyagilag mint erkölcsileg a legfényesebben sikerült. Színe került „Szeget szeggel” és a „Mérgepolár”. A műkedvelők a legnagyobb praecitással játszottak. Tiszta jövedelem 13 ftt 60 kr volt. Felülfizettek: Stein Jakab Zombor 40 kr, Tápay N. Szántóva 60 kr, Kapetanovits János 60 kr, Weinberger József 10 kr, Fűrész Salamon 20 kr, Donáth Béla Ujvidék 10 kr, Lederer Leó Grác 60 kr, Lederer Jenő Zombor 20 kr, Bruck Gusztáv 5 kr, Weinberger Mór 20 kr, Késmárky Géza 50 kr, Vagyufszky J. 10 kr, Müller Sándorné Batina 15 kr, Lustig J. 10 kr, Kollár Gergely 20 kr, Bruck H. 20 kr, Gubitz Ferenc 20 kr, Dr. Gal Ödön Ujvidék 60 kr, Abraham Erzsike k. a. 40 kr, Grósz Adolf Tiszaföldvár 20 kr, Bruck Gyula 20 kr, Ganzl N. 10 kr, N. N. 10 kr, Osztrogonac István 20 kr, N. N. 20 kr, Bikiczky Tamás 50 kr, Vranja J. 20 kr, N. N. 20 kr, Vondra Imre 10 kr, Gubitz Kálmán 40 kr. A t. felülfizetőknek a rendezőség ez uton is hálás köszönét: fejezi ki.

Tűzvész. Apatinban augusztus hó 26-án délelőtti 12 órakor Beiler Péter földművesnek a község melletti szérűskertjében a cséplőgép kéményének kibulló szikrái által tűz keletkezett s a felhalmozott gabona a géppel együtt a tűz martalékává lett. Szerencse, hogy a szérűskert közelében más könnyen gyúló anyag felhalmozva nincs s hogy a szél is a legkedvezőbb irányban fújt, különben nagy kár keletkezhett volna.

Megölelte. Branovaeski Kristóf zentai lakos Vida Ferencel mulatott. Miután megelégték a jót, Branovaeski fizetett, amiért Vida Ferenc áldozatkész barátját véges-vegig összeölelte. Ezen műtét alatt azonban a ravasz Vida Branovaeskinak 5 darab ezüstforintját a kabátzsebből kipicézte. Branovaeski a lopást csak az utcan vette észre s rögtön kedves mulatótársát gyanusította. Vida indignációval utasította vissza a szemtelen vádat, de Branovaeski kutatni akart. Hirtelen rávetette magát Vidára s nagybirtelen meg is talált nála 3 ezüstforintot, kettőre azonban nem bírt ráakadni. A dolog törvény elé került s Vidát — aki nem zentai — kitoloncolták a városból.

A nemzetiségek közös lapja. Az ujvidéki „Zásztava” hosszú cikkben elmondá az ő szokásos és az analóg ismert bombasztjait a magyarországi nemzetiségek szükséges egyesítéséről — azt ajánlja, hogy alapítsanak egy közös lapot, mely „ügynöknek” volna szószólója. A lap — három nyelven jelennek meg: szerbül, tótul és románul. Ami azonban egyáltalán nem praktikus ötlet, mert a lapok szerkesztését és kiadását egyaránt — rendkívül megnehezíti. Talán legcélszerűbb volna, a kongresszuson tapasztaltakból is okulva, ezt a lapot — magyarul kiadni! Ezt megértené mind a három nemzetiség.

Művészet és irodalom.

Jókai Mór a „Röptében a nagyvilág körül” című diszműröl. Mikor az Egyetértés kiadóhivatala ennek a diszműnek magyar kiadását rendezte, tudta, hogy a mű szépsége mindenestre általános rokonszenvvel fog találkozni, de oly fényes sikerrel, amint e munka alig három hónap alatt elért, még almodni sem merészkedett. Azóta a „Röptében a nagyvilág körül” meghódította Magyarországot egész művelt közönségét s már eddig is anyai példányban forog közkezen, amennyit Magyarország elhelyezni a legtapasztaltabb szakemberek is egyáltalán lehetetlennek tartottak. Ez anyagi sikerrel azonban sokkal többre becsülendő a fényes erkölcsi siker, amelyet a mű magyar kiadása aratott. Az ország minden részéből, művészekről és szakemberektől, tanügyi tekintélyektől és családaptól, műbarátoktól, szóval minden körből naponként számos elismerő irat érkezik a kiadóhivatalhoz, amelyek közül a legtöbb eles szemmel észreveszi azt a nagy vívmányt, mely az által éretett el, hogy a magyar kiadásba egész sorozat magyar tárgyú kép vettetett be. Az eredeti angol kiadás és az ezt követő francia és német kiadások tudomást sem vettek

arról, hogy Magyarország is van a világon, de az Egyetértés intézkedése folytán az ezután megjelenendő új kiadások, így a most folyó leugyel kiadásban is, valamint a netán ezután rendezendő új angol, francia és német kiadásokban a magyar képek szintén helyet fognak találni. A regényírás nagymestere: Jókai Mór a következő levelet írta a „Röptében a nagyvilág körül” című diszműről: „Tisztelt uram! Az ön által kiadott „Röptében a nagyvilág körül” című diszművet régóta ismerem s a művészi kivitel a képekben dicsérendőnek találok. A magyar kiadásban kipótolva látom a hiányt, mely szerint Magyarországról nem vetett tudomás; s hazai képek is kitérnek. Ajánlanám önnek Erdélyben a Detonata bazalthegy felvételét, ami egyike a legimpozánsabb természeti alkotásoknak (Abrudnaya mellett). Köszönöm a megírt levelet s maradok igaz tisztelője, dr. Jókai Mór, s. k. Budapest, 1895. augusztus 3-án. Eddig a diszműből 10 füzet jelent meg, mindegyik 16 művészi tükélyű fényképpel. A 10-ik füzet a következő egész oldalas fényképek tartalmazza: Rachel sirja Betlehem mellett, Palesztina. — Sétány Nizzában, Franciaország. — Visegrád. — Windsor vára, Angolország. — Az angol bank Londonban. — Holyrood palota, Edinburgh Skótország. — I. Vilmos császár palotája Unter den Linden, Berlin. — Unter den Linden, Berlin. — Rakpart Antwerpenben, Belgium. — Királyi palota Brüsszelben. — Thun és a berni alpok, Svájc. — Maximilian-ter, Bécs. — A loggia Firenze. — Canal grande, Velence. — Szabadságszobor a new-yorki kikötőben. — Ez a füzet is, mint a többi, vidékre küldve 35 kr-ért rendelhető meg az Egyetértés kiadóhivatalában Budapestben, mely előfizetéseket is elfogad az egész műre (16 füzet) 5 ftt 60 krral, 8 füzetre 2 ftt 80 krral, 4 füzetre 1 ftt 40 krral.

A Vasárnapi Ujság augusztus 25-iki száma

16 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Az ezredéves kiállítás madártárlatából.” Gelléri Mórtól. (Mirkovszky Geza rajzával és az ezredéves kiállítás térképével.) — „A történelmi kiállítás palotái.” (Képekkel Rosenfeld Pál amateur fővételű után.) — Regénytar: „Klára naplójából.” Irta Györkönyi Károly (Goró Lajos rajzával.) — „Lavalette gróf.” (Képpel.) — „A kertben.” Irta B. Büttner Lina. — „Franciaország újabbkori történetéből.” (Képpel.) — „Az alesztubi tűzoltó-ünnepély.” (Képekkel Weinwurm Antal fényképei után.) — „Divattudósítás.” (Párisi divatképpel.) — Irodalom és művészet, Köztársaságok és egyetek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendezeti hetilapok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 ftt, a Politikai Újdonságokkal együtt 3 ftt. Megrendelhető a Franklin-társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a Képes Néplap, a legelőzőbb újság a magyar nép számára, félre vére csak 1 ftt 20 kr.

Miként taníttassék német iskoláinkban a magyar nyelv?

(Felülvizsgálat az alsó-baranya-bácsi ev. ref. egyházmegye lelkesítő értekezletén.)

Mélyen tisztelt értekezlet! Esperes urnak mindenre kiterjedő gondviselése megfűköztét azon, hogy évek során át tanítóink karában csak két embert találunk, ki megérdemli a Korbajutalmat. Indokolt a kérdés: hát a többi tanító miért nem érdemli meg a kitüntetését? Szorgalom, buzgóság senkinél sem hiányzik s az eredmény ennek dacára elenyésző csekély. Azt sem tagadhatjuk, hogy a többi éven át tartott erőfeszítő verseny azokat, kikre a kiemelkedő kedvezőtlen vala, láthatólag megbénította, sőt mi rosszabb, elfogulttá tette a bíráló bizottság iránt, mintha ez nem akarna nekik igazságot osztani. Van ennek lélektani oka. Senki sem keresi önmagában a kudarc okát; ezenfelül, igen helyesen, nem engedi a tanító lerontani a tehetségeiben való önbizalmat. Szép dolog az, ha mindenki külön-külön magát többnek tartja s többre becsüli, mint a társát. Esperes ur azonban úgy velededik, hogy eddig egészen terv nélkül folyt a munka, hatóságilag nem lett még megállapítva a mérték, mely a tanítókat s a bírálókat egyaránt kötelezné. E mulasztást pótolni kell. Esperes ur szükségének tartja, hogy az eddigi tapasztalatokat számba véve állapítsák meg a tantvert, melyet ezután mindegyik tanítóink szorosán követni tartoznak. Kötelességemnek tartom, a felszólításnak engedel, ez iránt véleményemet nyilvánítani, már csak azért is, mert engem terhel első sorban a vád, hogy elfogultsággal vagy tán részrehajlással is, a tanító urakat nemcsak munkájuktól elriasztottam. Beszámolókat tehát tisztartaim előtt az elvekről, melyeket érvényesíteni jónak tartottam; ameunyre lehet, indokolni is fogom eljárásomat.

Miről van szó? Nem arról, hogy német ajku iskolákban a magyar nyelv taníttassék. Ezt még az ötvenes években is tették már, tették mindig, de sohasem volt közzönet benne. Tizenöt éve már, hogy hangoztatom, ez nem elég, hanem iskoláinkban magyarul kell tanítani. Kell! előbb ismerjük el ezt; aztán kérdezzük, lehet-e?

Kell. Hazánk s egyházunk iránti hűségünk szabja elénk e feladatot. Nem magyar, érzelmeiben nem magyar a nép, mely nem beszél magyarul. Csak az egyén érzelletére nincsen befolyása a nyelvnek, mert az egyénnél mindig az állás, az összeköttetések, a személyi vonatkozások döntök. A nyelv fogja magával ragadni a népet, mondta ugyanaz, kitől tanultuk, hogy nyelvben el a nemzet. Egyházunk számára is csak akkor biztosítottuk a németiséget, ha sikerült a gyülekezeteket megmagyarosítani; míg ez meg nem történt, addig mindig kísért a rém, hogy németjeink végre is beolvadnak a lutheránusságba. Az uniónak barátja vagyok, de annak már nem, hogy megemésszenek bennünket.

S íme, ez az, mit b. e. Korbai Károly is szükségnek tartott, s aminek valóstítása végett alapítványát tette.

Azonban, fájdalom! nagyon kevesen vagyunk még, kik ezt felismerték s megértették. Csodálatos, mily félve érintjük sok helyt a nép előtt ez ügyet s a helyeit, hogy nyíltan, bevallott céllal, lépnek fel, kertlő utakon igyekszünk látszani inkább hogy mozgunk, mintsem hogy megközelítsük a célt.

Kell. Már most a kérdés: lehet-e? Tapasztaltuk, hogy lehet. Eltekintve Uj-Verbásztól, hol az értelmi niveau nagyon megkönnyíti a munkát, lehetett Sövény. Igen, de másrészt tapasztaltuk, hogy nem lehet s ott a hol nem lehetett, Sövértől azt mondják,

hogy itt szédelegnek. E gyanusítás nemtelen s csak fűgefalevélül szolgál.

Engedjenek meg egy kis kitérést. Két urnak szolgálni nem lehet. Mikor még latinul tanítottak középiskoláinkban, a magyar nyelvi ismeretek voltak gyarlók; most, hogy deakjaink magyaroknak neveltetnek, latinul nem tudnak. Híresek voltak egy időben a zsidó népiskolák; azt fogták rájuk, hogy magyarul és németül is tanult ott a gyermek. Bizony, csak ráfogás volt, mert aki onnan kikerült sem magyarul, sem németül nem beszélt helyesen. Ebből is látszik, mily nehéz feladatot tűztünk iskolánk elé. S valljunk be még egyet. Mi tulajdonképen felorgatjuk a népiskolát, midőn nyelvtanítást követelünk tőle. A népiszkola kizárólagos feladata az értelmet fejleszteni, hogy a gyermek tudjon eligazodni abban a szűk körben, hol mint a nép fia, akár mint gazda, akár mint eseléd, mozogni fog. Tudományok közléséről csak annyiban gondoskodunk, hogy a gyermek majdan mint ember, mint hazafi, mint egyháztag is felismerhesse az őt megillető helyet s az ezzel járó kötelességeket s ezért némi vallási, természetrajzi és történelmi ismeretekkel ingereljük az elme fogékonyságát.

Idegen nyelvnek a tanítására soba senki nem gondolna a népiszkolában; de a szükség kényszeríthet arra, hogy gongoljunk rá. Ez a mi esetünk. Szükség, nem kényuri szeszély. Elmélet szerint népiskolából csak oly gyermek kerülhet ki, aki e föld népének, e hazai fiának osztályosa. Helyezzük át magunkat pl. Angliába. Ha ott valamelyik népiskolából kikerülne egy angolul nem tudó gyermek, az nem lehetne angol, ő nem vehetné hasznát Angliának s Anglia neki nem venné hasznát; stíket lenne, mikor az ország előtte feljajdul s néma lenne, mikor panaszkodni akarna. Ilyen süketnéma néptöredékeket még hatalmas nemzetek sem tűrnek meg körülükben. — Nem szabad ezt ezen alkalommal tovább fejtegetnem; elég most arra utalni, hogy mindenütt, hol szükség volt reá, a népiszkola lett megbízva e baj orvoslásával. Igen természetesen; mert innen kerül ki a nép. S mi módon felett meg a népiszkola e feladatnak? oly módon, hogy belenyugodott életrendjének felforgatásába. Az ily klinikán nem azt kutatták tudnak-e már s mennyit a történelemből stb., hanem azt: beszélnek-e már? Míg a rendes nemzeti népiszkolában a nyelv alkalmas közegül szolgál egyes ismeretek elsajátítására; a mi süketnéma intézeteinkben történelem, természetrajz stb. csupán beszédkörnyekénti anyagul használható. Majd később levonjuk ebből a consequentiát.

(Vége köv.)

Venetianer Sándor.

CSARNOK.

AZ Ó-KANIZSAI KASZINÓ ÖTVENÉVES TÖRTÉNETÉRŐL.

Irta és a kaszinó jubileumi ünnepélyén 1895. évi július hó 21-én felolvasva Katona Sándor, a kaszinó jegyzője.

Tisztelt ünnepelő közgyűlés!

Ötvenedikszor hívta össze ez alkalomból az egyesület elnöke a kaszinó tagjait rendező közgyűlésre; de meghívta ez egyszer a megyebeli társaságokat, Szeged meg Török-Kanizsa szomszéd város, illetőleg község hasonirányu egyleteit és a kör első, jelenleg távol lakó tagjait is, hogy tanni legyenek azon örömmek, melyet mi kaszinók 50 éves fennállása alkalmából érzünk. Társagjaink t. képviselőinek, e kör egykori t. tagjainak jelenléte és a mi örömteljes hangulatunk teszük e napot reánk nézve igen becsessé és összejövetelünket ünnepi közgyűléssé.

Valamely, a közművelődés mezéjén működő társadalmi egyesületnek 50 évig való fennállása mindig örvendetes esemény és fényesen igazolja az intézmény szükségességét, de bizonyítja egyuttal azt is, hogy az intézmény megfelelt rendeltetésének céljának. És ez az oka ez ünnepség fölött érzett igaz örömtűnknek.

A kaszinó alakulása és első évei.

Már e század huszas éveiben kezdett ébredezni a nemzetben elmaradásának tudata. Később a nemzet értelmesebb rétege érezte, hogy nincs minden jól úgy, amint van. Az elmaradás érzetéből mint forrásból fakadt a haladás vágya, melyről el lehet mondani, hogy a haladó évek számával mind lázasabbá és egyuttal általánosabbá is lett. Ezen, a haladásra törekvő forró vágy hozta létre községünkben Bácsország és Rudits vármegye virágzó korában a kaszinót, mely 1845. évben társasági egyesület címet alakult meg 76 taggal.

Első elnöke volt a néhány év előtt elhunyt Zákó Péter árvaszéki elnök, akkor községünkben székelte zentajárási főszolgabíró. Már megalakulásakor alelnöke volt, azóta csekély megszakítással és most is elnöke Kosztzyk János; jegyzője volt a régebben elhalt Kiss József községi jegyző; felügyelője a mult évben elhunyt Szerdahelyi János kántor.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a nemzeti kaszinó Budapestten 1830. évben alakult, ha tekintetbe vesszük, hogy Zombor sz. kir. város, megyénk székhelye, is csak a mult évben ünnepelte első közművelődési egyesületének, a magyar olvasókörnek 50 éves fennállását; ha nem tévesztjük szem elől, hogy elégre is O-Kanizsa ez időtáiban kis mezőváros volt, féire esve minden nagyobb forgalmi utól, tehát oly hely, hova a kultúra ólomszármayakon juthatott el: bátran elmondhatjuk, hogy e kaszinó hazánk ily egyesületei közt a legkorábban keletkezettek közé sorozható, ebből pedig önként következik az, hogy e község lakossága mindig különös érzéssel bírt a művelődés iránt, mindenkor forró vágy lelkesítette a haladásra.

Az alapszabályok szerint „az egyesület iránya: olvasás és díszes társalgás”. E célból: „jeles hazai újságokat hozat” és könyvtárt állít. Nem állhatom meg, hogy nyelvünk azon időben való használására vonatkozólag az alapszabályokból még néhány mondatot ne idézzek. A tisztviselőkről szóló §-ban azt mondja, hogy az áll az elnök-, alelnökből stb., és „16 választmányi tagokból”. „Az egyesület nemes irányból állván össze, felszólítása: Tisztelt Egyet!” „A választmány-, a tisztviselő jussai.” „Ebet vagy más jószágot a társaság szobáiba bevinni nem szabad.”

Kaszinó közönségünk mindig igyekezik a kaszinó tagjainak intelligenciáját oszlatybol szöleg osztot 18. Vallás e Legjót közül életbe A községtől Brodrgy v országgyűlés irodalmi tá nyugalmazt kir. járásb Jankovaco lakik. A n Janos id. e

A kas emlek nem névsorát is Szegeden E z id közlése sze emeletlen ke bebutorozás ki október tokon vása koru egyt bau gyűlés kártyázás. Főképen alkalmat n volt, hogy a többi ha a hasznos

A kaszinó

Kedve a kaszinó a szabadság, embert átl tagjai is. boldogok v kedves és már előbb

a haza so Egyik nap és reményk sikon agg O-Kanizsa éjszakkeltt Banattal — volt egy pá tonaság s törzs, só. Amint azt éredt tulr nagyobb s kellett szű silés és e mintegy á ázáltal, ho telen lett szétfutott

Mind hogy kasz tyik Janos Katona és várra utz Hubert es azon idos bánati le mellett s k vajdaság el hallgatásó mint kult de felhívta nyujtsanak meg erős böcsajtót a meine He egylet üy A kaszinó titkos va költők, ki allegoriak kekből is vágyuka

Ez a ménye a hogy ez i

186 lyokat ny a es. kir 9723. sz szabályo tartotta sz elnökte melyen i visits Sán elnökte v hegyi Ant 60 tagból 1860 évr gyart, 2 rendelt Szegedi szépiroda azóta fo totta ki t egylet ha

és 2 va Janos eln

Kaszinók megalakulása mutatja, hogy O-Kanizsa nagyközség közönsége mindig szabadelvűen gondolkodott, községlükben lakott többféle anyanyelvű honpolgárok mindig igen szépen megérték egymással, mindenba békében éltek. Kiténik ez azon körülményből, hogy a kaszinó tagjait a nemes és nem nemes, a tulajdonképeni intelligencián kívül a kereskedelmi, iparos és földbirtokos osztályból nyerte. Nemzetiség szerint a tagok következőleg oszlottak meg: magyar volt 50, német 8, szerb 18. Vallás szerint róm. kath. 51, gör. kel. 18, izr. 7.

Legjobb tudomásunk szerint a kaszinó első tagjai közül életben van még a vidéken 6, helyben 3 egyén. A községtől távol vannak Dimitrievits Milos, volt Bács-Bodrogh vármegyei kir. tanfelügyelő, később kulpini országgyűlési képviselő. Jelenleg a szerb Maticának — irodalmi tarsulat — elnöke Ujvideken. Eremits Milos nyugalmazott maratonosi községi jegyző. Karkits Janos magánzó Budapesten. Milassin Jakab szabadkai nyug. kir. járásbíró. Madzinyi Janos kiérdemült gyógyszerész Jankovácon és Petrovits Janos — állítólag — O-Becsén lakik. A helybeliek közül Kosztyik Janos, Cservenitz Janos id. és Vinczer Janos vannak még életben.

A kaszinó alakulási évéből — sajnos — más írott emlék nem maradt reánk, mint az egyesület tagjainak névsorát is tartalmazó alapszabályzata. Ezt a kaszinó Szegeden nyomatta ki „1847. évben Grün Janos betűvel.”

Ez időből még életben levő helybeli tagok szóbeli közlése szerint a kaszinó első helyiségeit a nagyvendéglő emeletén két egymásba nyíló tágas terem szolgált. Ezek bebutorozásáról Szerdahelyi Janos felügyelő gondoskodott, ki október 5-én Szegeden utazva, ott „250 váltóforintokon vásárolt butort”. E helyiségekben tartotta zsengekoru egyletünk első összejöveteleit. Mar a delutáni órákban gyülekeztek a tagok és társalagva, olvasgatva, néha kártyázás, majd kvaterkázással töltötték el az időt. Főképen mégis az esti órákban jöttek össze s minden alkalmat megragadtak lelkiük kiművelésére. Szokásban volt, hogy a jelenlevők valamelyike hangosan felolvasott, a többi hallgatta; azután a felolvasottak fölött megindult a hasznos eszmecsere.

A kaszinó a szabadságharc alatt és az abszolutizmus kezdetén.

Kedves összejöveteli helye volt e község lakóinak a kaszinó az 1848—49. évi szabadságharc idejében. A szabadság, egyenlőség és testvériség eszméje minden embert áthatott. Ennek a hatása alatt állottak körülük tagjai is. Szerették egymást mint a testvérek és oly boldogok voltak, mint a serdülő ifju, midőn valamely kedves és értékes ajándékot kap. Midőn pedig kitört a már előbb sejtett harc, beszélgetésük kizárólagos tárgyát a haza sorsa, majd a haretéri események képezték. Egyik napon örömmel olvasták a legújabb tudósításokat és reménykedve tekintettek egy szebb jövő elé; a másikon aggodva közölték egymással sejtelmeket. S O-Kanizsa Bács-Bodrogh megye nagyon is exponált éjszakkéleti sarkán fekvőden, melyet hid kötött össze Banáttal — Torontálmegyé — községünkben állandóan volt egypár század nemzetőr, sőt többször állandó katonaság is. A katonaság és nemzetőrség tisztjeinek törzs, sőt mondható, hogy őrségi helye a kaszinó volt. Amint aztán 1849. év végén az idegen beavatkozásból eredt túlerő a szabadságharcot leverte, épen midőn legnagyobb szükség lett volna reá, kaszinóknak is be kellett szüntetni működését, el lévén tiltva minden egyesülés és egyleti működés. Működésének megszüntével mintegy 1500 frt értékű vagyonát is elvesztette, részint azért, hogy Kossuth bankból álló pénzvagyona értéktelen lett, részint azért, hogy a kiűtött háború folytán szétfutott népnél volt követelése elveszett.

Minden szerencsétlenség közepette szerencse volt, hogy kaszinónk „silentium”-ja nem tartott sokáig. Kosztyik Janos kaszinónk érdemes elnöke maga mellé vevén Katona és Képesy O Kanizsán lakott mérnököket, Temesvárra utazott és ott megvénk előkelő, különösen pedig Hubert es. kir. ezredes, Kosztyiknak testi-lelki barátja, azon időszereint a Temesvárot székülő es. kir. szerb-banai helytartótanács tagjának hathatós támogatása mellett sikerült Coronini tábornoknál, ki a szerb-banai vajdaság parancsnoka és a főntebb nevezett helytartótanács elnöke volt, kiballgatást nyerni. Coronini a kiballgatáson megígértte) engedte az O-Kanizsai kaszinónak, mint kulturális egyesületnek a működést és gyülekezést, de felhívta az egylet vezetőit, hogy új alapszabályokat nyújtsanak be megerősítés céljából és azután taglejtés, meg erős hangsúlyozás kíséretében azon figyelmeztetéssel bocsájtotta el az önkéntes küldöttséget: „Nur gscheidt meine Herin!” Bizony gscheidt is kellett ez években az egylet ügyeit vezetni, mert erős megfigyelés alatt állott. A kaszinó tagjai nem igen mertek politizálni; igazán titkos vágyakat tápláltak a jövőt illetőleg. S mivel a költők, kik leginkább áptáltak a reményt a bazaarban, allegoriában szóltak a nemzethez, a legkomolyabb cikkekből is a sorok közül óhajtottak kiolvasni azt, mi vágyukat legjobban kielégítette.

Ez időtől egész 1858. évig semmi írásbeli közleménye a kaszinónak fen nem maradt, bár semmi kétség, hogy ez idő alatt is fennállott.

1858-tól 1868-ig.

1858. évben német nyelven szerkesztett alapszabályokat nyert a kaszinó, „Leseverein” cím alatt, melyet a es. kir. szerb-banai vajdaság helytartótanácsa nevében 9723. sz. a. Coronini irt alá Temesvárott. Ez új alapszabályok alapján egyesületünk 1859. évi december 15-én tartotta szervező gyűlését Kosztyik Janos községi főnök elnökelete alatt a nagyvendéglő egyik mellékszobájában, melyen jelen volt a zentai járásbíró részéről t. Zavisits Sándor es. kir. járási segédbíró is. E gyűlésen elnökké választották Kosztyik Janos, jegyzővé Szerlembegyi Antal, pénztárosá Popovits Demeter tagokat. A 60 tagból álló kaszinót 20 tagu választmány igazgatta; 1860. évre 13 hirlapot reudelt meg, és pedig: 10 magyar, 2 németet és 1 szerbet. Érdekes, hogy a megrendelt lapok között már ott találjuk a Pesti Napló és Szegedi Híradó politikai napi- és a Vasárnapi Újság szépirodalmi képes beti lapokat. Ez újságok körülnek azóta folyton járnak és csak a Szegedi Híradót szorította ki pár év előtt a Szegedi Napló rövid félvévre. Az egylet helyisége folyton a nagyvendéglőben volt.

A hatvanas években.

1860. évben 2 választmányi, 1861. évben 2 köz- és 2 választmányi gyűlést tartott kaszinónk Kosztyik Janos elnökelete alatt. E két év jegyzőkönyvei, melyeket

Szerlembegyi Antal azon időben O-Kanizsai tanító és kaszinói jegyző szerkesztett, szabatos, határozott és világos irályuk, zamatos magyarságuk által tűnnek ki. A tagok száma 60 volt; az egyletnek 19 lap járt, tehát több mint ma. Közös az akkori és mostani jegyzőkönyvekben, hogy mindenik ülés jegyzőkönyvének egyik száma a hatralekos tagokat sorolja fel, végzésben kötelezvé őket hatralekaik záros határidő alatt való lefelezésére; épen mint napjainkban. Érdekes az 1860. évi december 16-án tartott gyűlés jegyzőkönyvének 4. számú határozata, melyben el van mondva, hogy a zentai es. kir. járásbírósság a kaszinót 1859. évi közgyűlésén jelen volt Zavisits Sándor segédbíró részére 14 frtot követelt. A kaszinó a követelt napidíjat azon megjegyzéssel utalványozta, hogy „két órai jelenlétért 14 frt napi díj hallatlan túlságos követelés.”

Az itt rendelkezésre álló idő rövidségénél fogva nem szólok most a közbeeső jelentéktelenebb évek történéseiről. Az alkotmány visszaállításával az egyleti élet is újra fölpezsdült. Szokatlan tevékenység kezdődik az egylet kebelében. A tagok száma 138-ra emelkedett. Az alkotmányos gyakorlatnak megfelelőleg a kör tisztikarát szavazással választotta meg. Így lett Kosztyik Janos elnökké, Wagner Ferenc alelnökké, Deutsch Lipót igazgatóvá, Kolofon István első-, Kralh Jakab másodikjegyzővé, Kosztyik Ede pénztárosá, Szilágyi György ellenőrré, Razovich András ügyvéddé és Oesko Mihály könyvtárnokká. A választmányt is titkos szavazással választották meg.

Az egylet ez évben 10 gyűlést tartott és rendkívül nagy tevékenységet fejtett ki, igen sokat foglalkozván gazdasági ügyeinek rendezésével. Ez évben 10 jegyzőkönyvön kívül fennmaradt 18 egyéb fontos irat és 70 kisebb jegyzék. A kaszinó ez évi működését azzal kezdette meg, hogy olvasókör cím alatt alapszabályait a szabadabb szellemnek és megváltozott viszonyoknak megfelelőleg átdolgozta; tekeasztalt szerzett be részvények útján. Két helyiséget is bérelt ki a kaszinó ez évben; Kacsicskai Sandortól a nagyvendéglőben két szobát 1867. ápriltól ugyanezen évi december 31-ig. Ez idő lejártát be sem várva, november 15. napjától már Schwimmer Mórnál — mai Löwinger-féle ház — volt a kaszinó, hol két szép tágas szobával rendelkezett. Schwimmer Mór viszont a tekeasztalt vette bérbé a kaszinótól. Ennek jövedelmezőségét mutatja azon körülmény, hogy az 1867. ápril 7-től május 25-éig 89 frt 08 krt jövedelmezett. Kaszinónk a Schwimmer-féle helyiségben igen kedvező körülmények közt töltött 3 évet.

Nem lehetek tovább terhére az igen tisztelt ünnepi közgyűlésnek, de nem hagyhatom e helyet el, mielőtt kaszinónk mostani helyzetének képét statisztikai adatokban be nem mutatom. A hetvenes években költözött át a kaszinó az épületbe, hol a tagok oly szép számban látogattak, hogy az egyesület egy olvasóteremből álló helyisége nem volt többé képes befogadni az olvasó tagokat. 1883. évben 4 frtről 6 frtra emelvé fel a kaszinó a tagsági díjakat, lehetővé vált két tágas teremből álló helyiség kibérlése. 1889. évben új alapszabályokat dolgoztunk ki, melyek körülnket a modern ilyenmű intézetek színvonalára emelték és állandóságát biztosították, amennyiben kaszinónk most már egyszermindenkorra alakult; a kilépő tagok kötelesek ezen elhatározásukat írásban bejelenteni. Ugyanazon évben a kaszinó házszabályokat alkotott, melyek igen helyes intézkedéseket tartalmaznak a kaszinó helyiségeiben való viselkedést illetőleg.

Könyvtárunk komolyabb rendezéséhez 1882. évben fogtunk hozzá, midőn az 193 önálló művet tartalmazott; ma pedig e könyvtár 295 önálló műből áll 690 kötetben. Könyvtári szabályzatot készítettünk és könyvtári bizottságot szerveztünk.

Kaszinónk ez évben 72 tagot számlál. Jókai Mórban, hazánk íróinak nesztorában, tiszteletbeli tagját ünnepli. Elnöke Kosztyik Janos, kinek a kaszinó létesítése és fentartása körül soha el nem évülő érdemei vannak és ki annak ügyeit most is élte 89-ik, elnökösködése majdnem 50 évében ifju lelkesedéssel vezeti. A tisztikar támogatására áll a 12 tagu választmány és 5 tagu könyvtári bizottság.

Tisztelt ünnepi közgyűlés! Kaszinónk szemlém és anyagi erővel megizmosodva, lelkes elnökének példáját követve, minden egyes tagjának készséges támogatására számítva: erős a reményünk, hogy e kaszinó a következő 50 évet kedvezőbb helyzetben tölti be, mi hogy úgy legyen szívemből kívánom!

Felolvasó szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ.

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

4436. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Járáshoz tartozó Baracska, Bálhmonostor, Béreg, Csataalja, Dautova és Szantova községek részére Dautova székelyhelyi rendszeresített kórállatorvosi állásra pályázatot nyitok.

Ezen kórállatorvosi állás évi javadalmazása 600 frt készpénz előleges havi részletekben, ezenkívül a községek hivatalos bejárása alkalmával díjmentesen kiszolgáltatandó fuvar és az állatok gyógykezeléséért az 1888. évi VII. t. c. 130. §-a alapján szerződésileg biztosítandó díjazás.

A megválasztott állatorvos állását azonnal elfoglalni tartozik.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1888. évi VII. és 1883. évi I. t. c. értelmében fel-szerelt kérvényeiket hozzám **foljó évi szeptember hó 28-ig** nyújtsák be.

A választási határnap később fog kitűzteni.

Baján, 1895. évi augusztus hó 23-án.

Latinovits Gyula,
főszolgabíró.

4057. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

A zombori járásba kebelezt Kolluth községben elhalálozás folytán üresedésbe jött községi jegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állás javadalmazását képezi évi 550 forint készpénz fizetés, 1/4 telek föld haszonélvezete és természetbeni szabad lakás.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **1895. évi szeptember 4-éig** nyújtsák be. Zombor, 1895. évi augusztus hó 19-én.

Tárczay,

3—3

főszolgabíró.

Birtokbérbeadási hirdetmény.

Zombor sz. kir. város, ugy Ó-Sztapár község határában fekvő, egymással közvetlen kapcsolatban, azaz egy tagban levő **600 lánynyi (2000 ö)** elsőrendű gondosan kultivált szántóföld, **uri lak, park és szőlő a megfelelő gazdasági épületekkel és felszereléssel 3 vagy több évre — négyes forgó rendszerű gazdasági művelésre — bérbeadó.**

Megjegyzendő, hogy a földek nagyobbára már meg vannak keverve és hogy a **fundus instructus** részben vagy egészben átvehető.

Bővebb felvilágosítást ad a bérbe venni szándékozókknak **SZEMZŐ GYULA Zomborban.**

3—1

3872. szám.

kig. 1895.

Árverési hirdetmény.

Mohol község elüljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Mohol község tulajdonát képező nagyvendéglő-épület **foljó évi szeptember hó 9-én d. e. 9 órakor** 1896. évi január 1-től számítandó öt évre összes mellékipületeivel együtt 1500 frt kikiáltási ár mellett a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Köteles a bérlő a bérösszeg felét biztosítékul előre lefizetni, mely összeg az utolsó év második felébe fog beszámíttatni. Bántapénz a kikiáltási árnak 10%-a.

A bérleti összeg előleges felévi részletekben fizetendő.

Moholon, 1895. évi augusztus hó 27-én.

2—1

Az elüljáróság.

Keil Alajos-féle
Padiózat-fényváz
legkímélőbb mázoló-szer puda padló számára. 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr, 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs legújabb és leggyorsabb becsiszoló-szer kemény padló számára. Egy kis palack ára 60 kr.

Arany-fényváz képeknek stb. bearányozására. Egy kis palack ára 20 kr.

Fehér fényváz legkímélőbb, gyorsaságtartó és szárazra mázoló-szer mosdószatlok, ablak-falak, ajtók és butorok számára. 1 kis doboz 45 kr, 1 közép doboz 75 kr. Mindenkor kapható: 12—3

Heindlhofer Róbertnél Zomborban.

6425. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye bács-kulai járásba kebelezt O-Verbász községben a vármegye tekintetes törvényhatósági bizottságának foljó évi június hó 25-én megtartott rendes évnegyedes közgyűlésén 842 közgy. számú és immár jogerős határozatával rendszeresített és évi 400 frt fizetéssel javadalmazott községi íróki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy képesíttségüket, eddigi működésüket, életkorukat és erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **foljó évi szeptember hó 28-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert az azon tul érkezket figyelembe nem fogom venni.

A választás foljó évi szeptember hó 30-án délelőtt 10 órakor O-Verbász községbázánál fog elnökletem alatt megtartatni.

Bács-Kula, 1895. évi augusztus hó 16-án.

Dr. Széchenyi Tamás,
főszolgabíró.

3—2

Kiadó lakás.

Szelence előváros Géza-utca 249. számú lakház, mely 4 szoba sat. áll. **f. évi november hó 1-től 1-3 évre bérbeadó.**

Bővebb értesítés a tulajdonos

Tillinger Ferencnél
nyerhető.

3-2

23572. sz.
alisp. 1895.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett munkák biztosítása céljából zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A biztosítandó munkák a vármegye területén szükséges 8 drb új betoncső átvezetése, és pedig az almás-ómoroviciai törvényhatósági uton Bajmok község mellett 1 drb, a zombor-bajai uton Gara községben 1 drb, a zombor-jankováci uton Sztanisits községben 2 drb, a baja-mélykúti uton Tatabáza községben és onnan Jankovác felé 2 drb, a mélykút-jankováci uton 1 drb és végre a borsód-katymári uton Borsód községben 1 drb.

Ezen felsorolt munkákra vonatkozó írásbeli ajánlatok, melyekben az illető versenyző vagyis vállalkozni kívánónak a neve, polgári állása, rendes tartózkodási helye, — továbbá az ajánlatok egységi és összes vállalati árak s pedig az utóbbiak, — úgy számokkal, mint betűkkel is kiirandók és a melyekben az ezennel 105 frtban meghatározott mennyiségű biztosíték készpénzben, vagy a budapesti tőzsdén jegyzett és névértékig terjedő árkelet szerint számított elfogadható értékpapirokban okvetlenül csatolandó és **folyo évi szeptember hó 10-ik napjának délutáni 5 órájáig** a vármegye alispánjára címzve nyújtandók be.

Az ajánlatok úgy adandók be, hogy mindegyiknek borítékára a szükségesek világosan feljegyzendők, megjegyezve, hogy a kitett határidőn túl beérkező, vagy az előirt kelleket bármi tekintetben nélkülöző ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatban ajánlattevők tartoznak kijelenteni, hogy az illető vállalatra vonatkozó részletes árlejtési feltételeket és egyéb kapcsolatos előirányzati okmányokat tökéletesen ismerik.

A letett biztosítékot a vállalkozó a megajánlott és elfogadott vállalati összeg 10%-nak megfelelőleg kiegészíteni tartozik.

Végül megjegyeztetik, hogy a vonatkozó részletes árlejtési feltételek és egyéb kapcsolatos műszaki okmányok dr. Mikosevits Kanut th. főjegyző hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők. Zomborban, 1895. évi augusztus hó 17-én.

Karácson Gyula,
alispáni helyettes.

3-2

Vendéglő megnyitás.

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, miszerint az **ujjonan épült és berendezett** s a

„Sörfőzőhöz“

címzett vendéglőmet **Juhász-utca 151. szám alatt** Bánát-külváros (saját ház) **f. évi szeptember hó 1-én** azaz vasárnap délután 5 órakor ünnepélyesen megnyitom, amely ünnepélyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívom.

Zenéről, jó étel- és italokról mérsékelt árak mellett gondoskodva lesz.

Zombor, 1895. évi augusztus hó 25-én.

Neskovics János.

2-2

1098. szám.

1895.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Feketehegy községben újonnan rendszeresített két gyalogrendőri állásra pályázat nyitattik. Ezen állások javadalmazása egyenként 300 frt készpénz, mely a községi pénztárból havi részletekben atalagosan fizetetik ki. Pályázók igazolni tartoznak, hogy:

- magyar honpolgárok;
- védkötelezettségüknek eleget tettek, 24-ik életévüket betöltötték, a 60-ikat el nem érték, teljesen egészségesek;
- feddhetlen előéletűek;
- magyarul írni és olvasni tudnak.

A pályázati kérvények **folyo évi augusztus hó 31-ig** alulírott elüljáróhoz nyújtandók be. Később érkezők figyelembe nem vetettek.

B.-Feketehegy, 1895. évi augusztus hó 20-án.

Kozma Dezső, **Lódi Mihály,**
jegyző. 3-3 bíró.

1453. sz. 1895.

Arverési hirdetmény.

Alulírott községi elöljáróság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a értelmében Káty község mint erkölcsi testület tulajdonát képező vadászati jog 1896. évi január hó 1-től 1902. évi január hó 1-ig terjedő hat egymás után következő évre **folyo évi szeptember hó 12-ik napján délelőtti 9 órakor** Káty községhezatal nyilvános szóbeli arverésen a legtöbbet ígérőnek haszonberbe fog adatni.

Kelt Kátyon, 1895. évi augusztus hó 16-án.

Szaich Gyula, **Dobanovacska Száva,**
jegyző. 2-2 bíró.



BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KÖNYVOMDAI INTÉZETE
ZOMBORBAN
A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

itt megrendelhetők:

- Váltók.
- Gyászlapok.
- Számok.
- Levélfejek.
- Névjegyek.
- Eljegyzési és esketési kártyák.
- Sima- és dombornyomatu monogrammok.

itt megrendelhetők:

- Hírlapok
- Művek.
- Naptárak.
- Táblázatok.
- Falragaszok.
- Körlevelek.
- Táncvigalmi meghívók.
- Táncperendek.
- Étlapok.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítanak.

Községeknek három havi hitel.

A „BÁCSKA“ kiadóhivatala.

Telefon szám: 18.

5078. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán tíresedésbe jött Csantavér községi irnoki állás betöltése céljából ezennel pályázat hirdettetik. Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havonként előleges részletekben 300 frt.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy pályázati kérvényüket Bács-Bodrogh vármegye 6/1887. sz. szabályrendelete 9. §-nak megfelelőleg felszerelve hozzám **folyo évi szeptember hó 20-áig** annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Választási határnap utólag fog kitűzteni.
B.-Topolyán, 1895. évi augusztus hó 12-én.

Császár,
főszolgabíró.

3-3



2-szeres és 3-szoros termékek
csakis mesterségesen szárított

MŰTRÁGYÁVAL

érthető el. *—8

A vármegyei Gazdasági Egyesület a „HUNGARIA“ műtrágya-, kén-sav- és vegyi ipar részvénytársaság képviseletét az egész megyére elvállalta s így nemcsak készséggel nyujt tájékoztatást mindenkinek a műtrágyák kérdésében, hanem a beszerzést is díjtalanul eszközli.



Ritka alkalmi vétel!

Egy nagyobb mennyiségű különféle, legkötőbb **angol és német gyártmányu kerékpárt** vettem, melyet **50%-al a gyári áron alul adok.**

!!Egy évi jótállás adatik!!

Saját javítóműhelyemben bármily gyártmányu kerékpárt javításra elfogadok.

Tisztelettel
Teltsch Gáspár.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Kula mezővárosában nyugdíjazás folytán megírt magyar-német tannyelvű római kath. tanítói állásra **folyo évi szeptember hó 10-ik napjáig** pályázat hirdettetik. Javadalma: 400 frt készpénz negyedévi előleges részletekben, 5 urbéri hold szautoföld adóteherrel és évi 100 forint lakbérilletmény. Az ismétlő iskola ellátásáért külön díj nem jár. A magyar és német nyelv tökéletes bírása mellett mindkét nyelvben való tanítói képesítés kívántatik. Az egyházi zene- és énekek jártasak nagyobb pártfogásra számíthatnak. Az állás azonnal elfoglalandó. A kellőleg felszerelt és belyeggel ellátott folyamodványok a kulai róm. kath. iskolaszékre címzve, nt. Martin József kerületi esperes urhoz Filipovára küldendők. A választás folyó évi szeptember hó 13-án fog megejtetni.

B.-Kulan, 1895. évi augusztus hó 21-én.

Dr. HOFFMANN,
iskolaszéki elnök.

2-2



PLUTOS

kitűnő izomerősítő bedörzsölés, verseny, futó, gazdasági lovak s egyéb gazdasági állatok részére.

Preservatívumként használva az izmokat rugalmassá s az állatot kitartóvá teszi.

Fáradtság, kimerülés, ízületi s izomcsúv vagy lobos bántalmaknál, ugy-szintén sántaság, merevség és vállbénaság eseteiben egészen biztosan hat.

Az állatok izomzatában a fáradtság, ellankadás folytán tudvalevőleg tejsav képződik, ha az elernyedtt állatok végtagjai, a mellékelt utasítás értelmében, bedörzsöltetnek ezen szerrel, a képződmény gyorsan felszívódik s az izmok rugalmassága gyorsan visszatér.

100—53

E megbecsülhellen gazdasági kincs egyedüli raktára:

TÁRCZAY ISTVÁN

GYÓGYSZERTÁRA ZOMBORBAN.

Egy üveg ára 1 frt 20 kr. 5 üveg ára 5 frt.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvomdájából.

Egész év
Felcvi
Negyed

A lap
illető k
szerkesz
a laptul

Egyes szá

A mag

Olvasó
ezzel a cím
dolog, hogy
király által
niumi kiállít
gyar osztály
hasznából eg
fordítanak.
olvasni az
de a közönsé
hogy tulajd

Az oszt
sorshuzásnak
egybevonva
ennek kereté
tály a nevé.

Tulajd
is egy önáll
szerint akár
csak egy-egy
Termész

annyi osztály
osztályban p
nyekre. Ezek
a milyenek
is, még sola
esetben I n
osztályorsj
A dolg
ból rendez
ból áll, vagy
sorsjegyeket
első osztály

Csupán
20 forint, s
mindkét oszt
jegyek nevé
Az egé
tényi.

Összes
Ezek
első sorshu
ményt huz
forint, tehát
ára, míg a
A nyere
Az első
és ezen a s
akár 20 for
40 forintos

Róma
tes naplója
éle, mely t
Isten b
Ti: k
csendes meg
térdele az
ime hallját
nak látszot
az Istent! E
és én örülte
hogy ámit
tem némileg
megcsaltak
kezeikbe k
bocsástart
vedtem!

En is
rágódott a
remény, ne
tárgya nag
sarja, én s
Elősz
... álmian
viszont sz